

Telefon št. 72

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Račun pri poltn, čekov

V nadzorništvo: Gino de Lasinio, conte kom. Vittorio Omati, prof. Arrigo Solmi. Namestniki: Baron Guido Alborn, Vladimir Teukarević, Giorgio Trevisini.

tualno nadaljnjo intervencijo Francije.

vanje nemške plačilne možnosti, da pa
bo zahtevala, da se ta komisija strokov-
njakov priključi reparacijski komisiji iz
da se ji da pravica, da ne bo nemških
plačilnih sredstev preštudirala samo v
Nemčiji, temveč vpoštevata tudi v ino-
zemstvu se nahajajoči nemški kapital
predvsem Stinnesova podjetja.

Inozemske borze
 CURIH. Berlin 0.0025, Newyork 575.50
 London 26.48, Pariz 34.02, Milan 24.65
 Praga 17.25, Budimpešta 0.0625, Bukarešta 3, Beograd 6.10, Sofija 5.20, Varšava 0.0048, Dunaj 0.0081.
 TRST. Beograd 24.60—25, Pariz 137.25 do 137.75, London 107.50—108, Newyork 23.35—23.50, Curih 402—406, Berlin 0.009—0.01, Praga 70.50—71, Dunaj 0.032—0.033, dinarji 24.60—25, dolarji 23.35—23.45, carinski franki (20) 88.75 do 89.50.

Francoski državni praznik

Včeraj je praznoval francoski narod svoj največji državni praznik. Tudi naša kulturna središča so dostojno proslavila ta dan, da se na ta način vsaj skromno oddolže Franciji, ki je klane poleg bratske Čehoslovaške edina prava zaščitnica naše svobode. V Ljubljani se je včeraj dopoldne vršil pri francoskem konzulu gosp. Flachu sprejem, katerega so se udeležili predstavniki civilnih in vojaških oblasti ter zastopniki raznih kulturnih institucij. Francoskemu konzulu so čestitali v imenu pokrajinske uprave veliki župan gosp. Lukan, v imenu mestne občine župan dr. Perić, v imenu Dravske divizijske oblasti polkovnik Vukičević in številni drugi zastopniki raznih uradov in kulturnih združenj. Sprejema so se udeležili tudi vsi v Ljubljani se nahajajoči reprezentanti tujih držav. Francoski konzul se je zahvalil za dokaze naklonjenosti in bratskega prijateljstva do Francije.

Tudi v Beogradu je bila proslava francoskega državnega praznika nad vse prrsrčna. Posebno velike manifestacije so se razvile na grobovih v Beogradu pokopanih francoskih vojakov. Manifestacij so se udeležili: zastopnik kralja Aleksandra polkovnik Nikolić, ministra dr. Ninčić in dr. Marković, narodni poslanci in ves diplomatski zbor ter nad 5000 glav broječa množica. Posebno pozornost so vzbujali v povorki nacionalisti, četniki, dobrovoljci in invalidi s svojimi prapori. Na grobove je bilo položenih nad 50 prekrasnih vencev. Na grobišču je govoril francoski poslanik Simon, ki je izrazil med drugim svoje zadovoljstvo nad tem, da se je proslava v veličastnem številu udeležila zlasti mladina, ki je prva poklicana, da čuva zlato svobodo. Govoril je še general Zečević in v imenu Orjuna novinar Simić. Tudi na grob našega vojvode Stankovića je bil položen lep venec.

Pri odhodu s pokopališča so se vršile v mestu velike manifestacije, pri katerih so manifestanti glasno vzlikali Franciji in našemu narodnemu edinstvu.

Pragmatika za železničarje

Beograd, 13. julija.

Zakonodajni odbor je danes izročil posebni sekciji, v katero je izvoljen tudi poslanec Reiser, projekt zakona o državnem saobračnem osoblju.

Ta projekt se bistveno razlikuje od načrta splošne uradniške pragmatike in zakona o ustroju vojske. Sistem osnovnih in položajnih plač je v njem opuščen. Enotnost cele organizacije državne službe je na ta način sicer izgubljena, toda res je, da je vsaj v tem oziru prometni minister se oziral na zahteve železničarskih organizacij. Železničarska pragmatika pozna le enotno plačo, ki se avtomatično zvišuje ter poleg nje stanarino in dodatke za otroke.

V ostalem se minister prometa ni mnogo brigal za zahteve železničarskih organizacij in projekt je izdelan brez njihovega sodelovanja. Zato ima načrt določbe, ki bodo gotovo ozlovoljile železničarje. Uradniki so razdeljeni v 3 kategorije, zvaniki (poduradniki) v 2, služitelji so brez kategorije.

Plače znašajo v I. urad. kategoriji (fakultetska izobrazba), ki ima 17 stopenov od 6000 Din (+ 1800 Din stanarine) do 48.000 Din (+ 4000 stanarine). V II. kategoriji (maturanti 11 stopenov) je začetna plača 4000 Din, stanarina 1200 Din, zaključna plača pa 18.000 Din (+ 3600 stanarine), v III. kategoriji (4. razr. srednje šole) so določene številke 3600 (+ 900) in 13.000 (+ 2400).

Ako se vpošteva avtomatika znaša poprečna končna plača v posameznih kategorijah 19.600 v I., 13.600 v II. in 13.000 v III. Ker ima v prečasnih krajih večina eksekutivnega uradništva srednješolske izobrazbe z maturo, je napredovanje te kategorije v razmeri s kategorijami I. in III. jako slabo. Ostali civilni uradniki II. kategorije, za katere bo veljala splošna pragmatika, bodo v tem oziru na boljsem od železničarjev.

Mnogo kritike bo vzbudila tudi določba, ki ustvarja za uradnike I. in II. kat. v ministrstvu ter v generalni direkciji privilegije. Tako prične inženir pri direkciji (n. pr. v Beogradu) svojo službo s 6000 Din, njegov kolega, ki je imel srečo, da je bil nastavljen pri ministrstvu, pa dobi kot začetnik 8000 Din! Trebalo bi vsakogar določiti, da mora vsak činovnik ministrstva ali generalne direkcije imeti nekaj let bodisi v eksekutivni službi ali v direkciji.

Zvaničniki (poduradniki) dobijo v I. kategoriji (2 srednji šoli): najnižji (9.) stopen 3000 Din plače in 840 Din stanarine, najvišji (1.) stopen: 10.200 Din plače in 1200 Din stanarine.

II. kategorija (osnovna šola): 9. stopen 2800 Din plače in 780 Din stanarine, 1. stopen 9600 Din plače in 1080 Din stanarine, torej le malenkostna razlika.

Kategorija služiteljev (slug) dobi v 9. stepenu 2600 in 720, v 1. 8800 in 1080 dinarjev.

Pripravniki I. kategorije činovnikov imajo 4800 Din plače in 1200 Din stanarine, II. kat. 3600 in 900 Din, III. kategorije 3000 in 840 Din.

Zvaničniki I. kat. 2400 in 780, II. kat. 2200 in 720, služitelji pa 2000 in 600 dinarjev.

Kolikor se da na kratko pogledati je

Jankovcev predlog glede plač skoro slabši nego zakon o činovnikih gradjanskega reda. Primerljati treba samo vsoto iz osnovne in položajne plače nekaterih kategorij.

Na drugi strani je pa osnutek glede penzijskih določb boljše od zakonov o katerih skupščina že razpravlja. S 30 službenimi leti dobi železničar pravico do cele penzije, strojevodja, premikači in vlakovno osebje že s 25 leti, tedaj so železničarji za 5, oziroma 10 let na boljsem nasproti drugim nameščenecem. Da ne manjka odlojzna določba, da se stavlja vsi uslužbenci na razpoložnje je samo ob sebi umerno, ker stoji to tudi v gradjanskem zakonu.

Glede provedbe penzionistov so sprejete identične določbe, ki jih ima zakon o činovnikih gradjanskega reda. Razlikujejo se penzionistom do dne 1. januarja 1914 in od tega datuma. Slednji bodo revidirani, prvi pa, ako so imeli najmanj 20 let službe, provedeni po novih penzijskih določbah.

Kar bo splošnih določb spremenjenih sedaj o zakonu o činovnikih gradjanskega reda, to bo tudi v železniškem zakonu uveljavljeno.

Tudi številke so pravzaprav problem še za vse zakone, saj se vedno radikalni navdajo pritakajo. Pa ne bo nič pomagal, ako bodo sedaj plače znižali, bodo morali pa večje doklade plačati.

Politične beležke

Amerikanski glas o Jugoslaviji. O. Hamilton Armstrong, bivši ameriškanski vojni ataše v Beogradu, je v svoji znani reviji "Foreign Affairs" napisal članek o današnji Jugoslaviji. Karakterizira uvodoma vsa tri plemena: invalidsko Srbijo kot Pilemont jugoslovanskega pokreta toda primitivnejši nego Hrvatska in Slovenija, ki ju je obrusila avstroogrška diplomacija. Razpravljajoč o našem upravnem problemu smatra g. Armstrong Pašića kot veteranskega predstavnika centralistov, Radčića pa kot njegovega glavnega antagonista, čigar uspeh je treba pripisati plašenju pred srbsko gospodarsko konkurenco in Radićevemu spretno igranemu posebnjstvu. Regionalni in verski motivi so pri zadnjih volitvah bili pretežnejši nego politični. Reforma sedanjih razmer, ki bo zbližala Pašića in Radića, mora pričeti z obeh strani. Istočasno ko bo hrvatski seljak opustil svoje neodgovorno fantaziranje o republiku in sprejel inteligentno formo parlamentarne opozicije, mora g. Pašić pokazati dobro voljo za popuščanje v kulturni in politični tradiciji. Članek je napisan z dobrim poznavanjem prilik in simpatijo, kolikor pa je težjih pogrešk in konkluzij, jih je treba pripisati individualni perspektivi g. Armstronga.

Tip. Radikalna stranka na Hrvatskem sicer ne napreduje, pač pa napredujejo njeni prvaki. Zadnje čase se je pripril v ospredje kot glavni organizator dr. Pera Gavrančić. Moč je bil pod banom Rauchom veliki župan in še večji "serbožerec". Omladina ga je svoje dni častila z gnili jajci. Zdaj je, kakor rečeno, radikalni prvak na Hrvatskem. In mu je dobro na zemlji.

Anafabati. V kritični situaciji, ki je nastala vsled laških pretenzij na Reko, leži glavna moč naše države v slovensko podpisanih pogodbah. Čim zapustimo trdna tla rapalske in santamargeritske konvencije, smo oropali svoj čolnici krmila ter ga izročili vetrovom. Naravno je, da jugoslovanska javnost instinktivno občuti pravilnost politike, ki izhaja iz osnove "pacta sunt servanda", in da jo z redko solidarnostjo zagovarja. Menda samo v Ljubljani imamo modrijane, ki so si izmislili druge načrte. Zdi se jim, da bi se naša država spuščala v pakiranja, in navni so dovolj, da pričakujejo za aneksijo Reke kompenzacijo, ki bi baš za Italijo popolnoma paralizirala vrednost pridobitve Reke. Jutri. Novosti! povsem resno proponirajo, da nam Italijani kot nagrado za priklonitev v aneksijo Reke vrnejo poleg Postojne in Idrije železnico, odnosno železniško križišče St. Peter, torej svojo dohodno cesto na Reko. In lahkega srca se "J. N." takoj odrekajo jugoslovanski luk v severnem Jadranu. Najlepše je, če gre jugoslovanski eksport in import preko laških luk, Reke in Trsta! Mi pri tem še mnogo prilanimo, ker ne bo treba graditi železnice in investirati za pristaniške naprave! To urnebesno kombinacijo servira list Jadranske banke kot "vitalno slovensko zahtevo". Fatalno pri tem je, da se "J. N." smatrajo za oficijelno glasilo režimske stranke in bi torej njihov članek mogel vzbuditi mnenje, da naznanja kapitulacijo dosedanjega pravnege stališča naše države, ki nas edino more očuvati nepreračunljivih posledic. Skrajaj se nam zdi naravno, da "Slov. Naroda" povsem resno citira "J. N." in še objavlja, da bo o stvari tudi on razmotrival...

Doktorja Korošca visoki cilji in načrti. Praška "Tribuna" piše, da je dr. Koroščeva pot v Karlove Vary v zvezi z obsežnim političnim načrtom: dr. Korošče namerava osnovati vseslovansko katoliško stranko. Ogotovo goji dr. Korošče veliko željo, pravi "Tribuna", da ustvari enoten slovanski katoliški tabor, toda odnosi v Čehoslovaški so povsem drugačni kakor v Jugoslaviji. Zato smatra "Tribuna", da je dr. Koroščeva koncepcija veliko prezgodna, da bi se moglo nadejati njene izvedbe.

K bojkotu državnih institucij poziva "Hrvatska", glasilo zagrebške frankovske frakcije Košutičevega kova, Pri-

poroča Hrvatoma naj vse svoje potrebe, od katerih ima državna blagajna kaj dohodkov, omeji na minimum. Zato naj se Hrvati le v nujnih slučajih vozijo po državni železnici, naj ne brzovalajo in ne pošiljajo priporočenih pisem, naj čim manj pušijo, naj ne pijejo kave, ne kupujejo svile itd. Lahko je zagrebškim frankovcem pridigovati sabotažo, dokler so njihove shrambe založene s šampanjcem in raznimi specialitetami starih mark.

Po svetu

— Milijonska goljufija nemškega veleindustrijalca iz Češke. Na Dunaju je bil te dni na zahtevo čehoslovanske oblasti aretiran veleindustrialec Feliks Czizek iz Haindorfa na Češkem. Okrožno sodišče v Libercu ga zasleduje radi goljufije v velikanski vsoti 36 milijonov čehoslovanskih kron. Njegovi upniki so: Reichenberška banka, Splošna češka bančna zadruga, češka agrarna in industrijalna banka, in kmetijski kreditni zavezanec v Brnu. Dunajska policija ga je našla v njegovem provizornem stanovanju na Dunaju, kjer je živel od konca junija, brez da bi se prijavil policiji. Izjavil je pri zaslišanju, da živi tu radi lečenja. Zakaj je pa vse svoje mobilije iz Čehoslovaške v 4 vagonih transportiral na Dunaj, ni mogel povedati.

— Življenjske razmere v Nemčiji postajajo od dne do dne bolj obupne. V Potsdamu pri Berlinu je prišlo do velikih izgredivov radi draginje življenjskih potrebščin. Cene kruha se v najkrajšem času zvišajo za sto odstotkov. Poštne tarife poskočijo na trikratno višino; ekspedicija pisma bo stala 2000 mark. Poštni deficit znaša po sedanjih podatkih 8 in pol milijona mark. Posebno visoke davke so nekatere nemške dežele naložile tujcem. Kdor stopi na saško ozemlje in se muudi tam delj nego 24 ur, mora plačati za vsak dan 3 marke v zlatu. Tako Nemčija odira tuje goste in obenem sama propada.

— Nova bolezen. Iz Carigrada javljajo, da se je v Angori pojavila neka nova bolezen. Po znakih je najsljšeje spalni bolezn in konča povečini s smrti.

Sokolsstvo

Sokolski dom v Dol. Logatcu, katerega otvoritev bo 5. avgusta, stoji na najlepšem prostoru. Od glavne ceste je oddaljen nekaj nad 100 m; pred domom bo igrišče in letno telovadišče, okrog njega pa se namerava napraviti lep gozdni park. Dolžina pročelja je 26 m, širina pa 28 m. Telovadnica — dvorana z galerijo je brez odra dolga 20 m in visoka 10 m — oder sam pa ima globokine 8 m. Razven dvorane je soba čitalnica, dve sobi za garderobo, mala dvorana, stanovanje za hišnika in kopališče. Vse poslopje bo imelo električno razsvetljavo. Naši obmejni postojanki je samo čestitati, da si je postavila tako krasen dom.

Poljsko in jugoslovansko Sokolstvo. Poljski list "Sokol" prinaša v 12 številki obširno poročilo o skupščini in razvoju jugoslovanskega Sokolstva. Imenovani list prinaša redno lepa poročila v čehoslovanskem in jugoslovanskem Sokolstvu.

Sokolsko društvo v Mostah pri Ljubljani priredi danes v nedeljo javni nastop združen za veliko ljudsko veselico. Po telovadbi se vrši neprisljiena prosta zabava s plesom, srečolovom itd. Ker je čisti dobiček namenjen gradbenemu odseku Sokolskega doma, se vabi ljubljanska publika, da se udeleži prireditve v čim večjem številu! Zato danes vsi na Kodeljevo v idilični Codelljev park. — Zdravo!

Sport

Sparta (Praga) : Gradjanski 3 : 0 (0 : 0).

r. Zagreb, 14. julija.

Še nikoli ni bilo v Zagrebu toliko zanimanja za kako tekmo, kakor za današnjo, ko je najboljša moštvo kontinenta slavna praška Sparta, nastopila proti Gradjanskemu. Sparta je danes v taki formi, kakor še nikoli in baš zaradi tega smemo smatrati izid današnje tekme kot zelo časten za Gradjanskega, ki je tako uspešno tudi v inozemstvu zastopal naš jugoslovanski nogometni sport.

Današnja tekma je bila za Gradjanskega brezdvomno najtežja, odkar obstoja. Ako je dunajski Rapid izgubil proti Sparti s 4 : 0, Amateurji s 6 : 0 in prvak Holandije z 10 : 1, je uspeh, ki ga je Gradjanski dosegel s svojim porazom 3 : 0 (0 : 0!), izredno lep. Igra je precej trpela vsled vročine. Gradjanski je pokazal krasno igranje in zlasti v prvem polčasu bil enakovreden protivniku Sparti. Da bi imel v drugem polčasu malo več sreče, bi tekma ostala neodločena. Zadnji gol je padel iz očišne of side pozicije.

Da je bila igra Gradjanskega res lepa, dokazuje že to, da je bila tekma skozi otvorjena. Sodnik Mazić iz Subotice ni bil baš izvrsten. Občinstvo je docela napolnilo igrišče. Za jutri se pričakuje še večji naval.

Službene oblake Ljublj. nogom. podsaveza.

(Iz seje upravnega odbora 13. t. m.) Za začasnega člana se je sprejel S. K. "Trbovlje" v Trbovljah. V posl. in kaz. o. se je kooptiral za dobo službene odsotnosti g. Kepeca g. Vončina, funkcijsko g. dr. Koprivnika v posl. in kaz. odboru prevažajo za dobo njegove odsotnosti g. Betetto. Redne seje posl. o. se bodo vršile odslej vsako sredo.

Jesenska prvenstvena sezona 1923 se prične z 2. septembrom. Prvenstveni termin se bodo izžrebali do 31. t. m., prvo-razredne prv. tekme v Ljubljani se bodo določile po možnosti na mesec oktober.

Kot Olimpijski dan 1923 je določil JNS 16. september, razpored tekme določi poslovalni odbor, vse druge tekme so ta dan zabranjene.

Prošnjam SV. Rapida in SSK. Maribora, da bi se dovolilo igranje diskvalificiranih igralcev gg. Barloviću in Pernatu, dne 14. in 15. t. m., se ni ugodilo.

Kaznovale se je SK. Primorje z enomešno zabrano igre in z globo 250 Din, ker je nastopil dne 28. junija v Zagrebu z diskvalificiranimi igralci Bregarjem II in Bregarjem III. Z ozirom na gostovanje SK. Primorja v Karlovcu dne 15. t. m. se šteje zabrana od 16. t. m. do 15. avgusta.

Odobrija se je prijateljska tekma Slovan : Čakovački ŠK. dne 15. t. m. v Čakovcu. Tajnik.

Uspehi naših lahkooatletov na Svedskem. Včeraj nam došlo poročilo pravi, da je Narančič pri mednarodnem lahkooatskem mitingu v Oerebro dosegel v metanju diska z 39 m prvo mesto in v metanju krogle s 133,3 drugo mesto. Perpar pa je v finalu na 100 m zmagal pred Fincem Astroom z 11 sekundami. Dobil sta oba po en servis 6 žliček za kavo iz 18 karatnega zlata. Valtrič je v Skoerde (Srednja Švedska) dosegel na 200 m drugo mesto s 23 sekundami.

Ilirija II. : Primorje II. Danes ob 18.3 se vrši na igrišču S. K. Primorja, Dunajske ceste, prijateljska nogometna tekma med mladima moštvioma navedenih klubov. Z ozirom na to, da bosta obe moštvi ojačeni z nekaterimi igralci rezerve, je pričakovati zanimive tekme.

S. K. Primorje rezerva, ojačena z dvema igralcema iz prvega moštva, gostuje danes v Karlovcu proti tamonjli Olimpiji.

Šah

Celjski šahovski klub je na svojem rednem občnem zboru izvolil za svojega predsednika g. dr. Leo Brunčka. V nedeljo, dne 15. t. m. se vrši v okrilju kluba ustanovni občni zbor slovenske šahovske podzveze, v kateri bo udeleženi 10 šahovskih klubov Slovenije.

Jugoslovanski šahovski turnir v Novem Sadu. V Novem Sadu se začne 3. avgusta šahovski turnir, ki bo trajal do 20. avgusta in katerega se udeleži okoli 20 najboljših šahistov iz cele države.

Objave

× Dobrovoljci! Umri je prvi Slovenec-dobrovoljec. Dolžnost vsakega dobrovoljca je, da izkaže polkovniku Vukasoviću zadnjo čast. Čas pogreba bo pravočasno objavljen. — Savez dobrovoljcev za Slovenijo.

× Uduženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana vabi svoje člane k zelo važnemu sestanku v torek dne 17. julija ob 20. uri v hotelu "Tivoli". Dnevni red: Poročilo naših delegatov o seji glavne uprave v Beogradu in razgovor o nadaljnjem postopanju sekcije.

× Med nehom in zemljo bodo danes ob 2. uri popoldne ljubljanski gasilec na trgu Sv. Jakoba. Naj nihče ne zamudi te vaje kakor tudi ne zabavne vrtno veselice v gostilni pri "Levu" na Gosposvetski cesti. Vstopnine ni, pač pa srečolov, šaljiva pošta, godba in petje.

× Lovci pozor! V sredo dne 18. julija ob 8. uri zvečer se vrši naš širši sestanek v salonu pri "Levu", Ljubljana, Gosposvetska cesta. Zadeva važna! Čimvečjo udeležbo želi pripravljalni odbor.

× Poziv lastnikom motornih vozil. Pokrajinska uprava v Ljubljani objavlja: Ker se v zadnjem času dogajajo nerednosti pri prijavah motornih vozil in lastniki istih ne prijavljajo pravočasno, se pozivljejo vsi lastniki avtomobilov, motociklov in pom. motorjev, da do konca meseca avgusta prijavijo svoje vozilo po tom dopisa ali osebno pokrajinski upravi, oddelke za notranje posele z naslednjimi podatki: 1.) natančen naslov lastnika; 2.) evidenčna številka; 3.) tovarniška znamka; 4.) številka motorja. Proti lastnikom, ki ne bodo pravočasno prijavili svojega vozila, se bo kazensko postopalo po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1887.

× Tombola Sokola v Trbovljah se vrši v nedeljo dne 22. julija in ne dne 15. julija kakor je bilo pomotoma poročano.

× Pevsko društvo "Zvona" v Šmartnem pri Litji je po dolgem času v delu zopet izvanredno oživelo. Da to dokazuje, priredi dne 5. avgusta popoldne na senčnem vrtu za gasilskim domom svojo pevsko veselico z obsežnim zabavnim sporedom. Valed tega prosimo sosednja bratska društva in dosedaj vedno naklonjeno občinstvo že vnaprej, da to vpoštevanje in v čim obilnejšem številu posetijo našo prireditve.

× Beneška noč. Danes popoldne gre do vsi, ki si želijo razvedrila, na vrtno veselico "Mladosti" v Trnovo, na lep senčnat vrt g. Kržeta ob Malem grabnu na Mali čolnarski ulici. Zvečer ob 9. uri bajna razsvetljava veselicega prostora in beneška noč na vodi. Na lepo okrašene čolnih bodo umetniški ognji, spuščanje raket, velika serenada z godbo in petjem. Po serenadi ugrabi poročni moč prolepro Urško, eno izmed najkrasjših trnovskih deklet. Za prijetno zabavo in smeh, kakor tudi za izvrstne pijače in še boljše jedila je preakrbljeno. Val, ki

se niso bili v Benetkah, naj se potrudijo v Trnovo, ker bodo videli njih verno sliko. Vsi danes v Trnovo. Od St. Jakobskega mostu in Trnovske cerkve bodo posebni kašipotli, ki kažejo na beneško noč.

× Mesto venca na krsto pokop. pu-kovnika Janka Vukasovića daruje g. Josip Krmpotič 100 Din za osebo, ki živi v strahni bedi.

× Zgubljen je bil v Ljubljani (smr. Šubičeva-Levstikova ulica) žepni nožek "Perlmutter", okovan. Ker je drag spomin, se naj odda proti nagradi: Sv. Florijana ulica 21, I. Zafran.

Zagrebška vohunska afera

Kakor smo že včeraj poročali, so bile v Zagrebu izvršene številne aretacije, ki sta jih "Hrvat" in "Večer" spravila v zvezo s posetom Manka Gagliardi pri pokrajinskem namestniku in pri šefu zagrebške policije. Objavili smo tudi službeni demanti te domneve. Točno je, da so se tekem četrtič vršile obsežne hišne preiskave in da je bilo aretiranih nad 20 oseb. Kakor poroča "Pravda", gre za obsežno zaroto. Konfiscirani so spisi, iz katerih baje izhaja, da so neki bivši avstro-ogrski oficirji pripravljali zaroto. Vojno ministrstvo je na podlagi preiskovalnih rezultatov odredilo aretacijo nekaterih bivših avstro-ogrskih oficirjev. Med njimi so tudi nekateri, ki so po 1. 1918 sprejeti v našo armado, pa so potem zopet izstopili. Nadaljno preiskavo vodi v največji tajnosti vojno ministrstvo. — Po verodostojnih informacijah ne gre za zaroto, pač pa za špijažo v korist nam neprijateljskih držav. V afero je kakor čujemo upletena tudi neka žena. V svrhu nadaljne preiskave je vojno ministrstvo poslalo posebne delegate v Zagreb.

Pravda za mariborsko učiteljske

Maribor, 14. julija.

Socijalistično - klerikalna večina na mariborskem magistratu je hotela na ljubo samostanskemu učiteljskemu onemogočiti državno žensko učiteljske s tem, da je občina sodno odpovedala prostore, ki so jih pred prevratom Nemci zgradili za žensko učiteljske. Pri prvi sodni odpovedi je občina po nerodnosti klerikalnega advokata, ki jo je zastopal, pogorela. Črno - rdeči zvezarji pa so vložili novo odpoved, to pot proti erarju kot predstavitelju državnih zavodov. Pred okrajnim sodiščem so nato tej odpovedi ugodili in klerikalci so že zmagonosno triumfirali. A finančna prokuratura je vložila proti razsodbi priliz na okrožno sodišče, kjer se je vršila pred kratkim prilizna razprava in je izšla danes pismena sodba: okrožno sodišče je prilizu ugodilo in bo torej moral Maribor še naprej trpeti v svojem obmestju ta klerikalcem toli neljub kulturni zavod. (Mimogrede bodi omenjeno, da se je letos vpišalo v prvi letnik tega učiteljske že 25 gojenk in to večinoma z dežele. Letos bo na zavodu prvič četrti letnik in s tem matura.)

Turneja Adamičevega pripravniskega zbora

Pevski zbor ljubljanskih učiteljskih pripravnikov in pripravnic, ki je odšel pred 14 dnevi na pevsko turnejo v Bosno in Dalmacijo, se vrača domov. Cela hvalevredna akcija je uspeh zborovodje g. Adamiča, ki si je s tem pridobil nov sloves. Zlasti v moralnem oziru je uspeh popoln. Mladi zbor je bil v vseh krajih kjer je nastopal, navdušeno sprejet. Sbi, kakor Hrvati v Sarajevu, Mostarju, Dubrovniku, Splitu in drugje ne morejo prebraviti vzorno discipliniranega in moškega nastopanja mladih pevcev. Koncert, ki jih je zbor priredil v teh krajih, so bili po sodbi tamk. muzikalnih krogov prvovrstni in je čuti o njih povsodi zelo laskavo pohvalo.

Iz poročil in ocen listov, ki so pisali o Adamičevih uspehih, je razvidno, da uga jako najbolj skladbe g. Adamiča, zlasti "Mladi junaki", "Če ti ne boš moj" in "Svatha na poljani"; dalje Lajovčević "Pa stiroki", Prelovčević "Doberdob" in Huba-dora "Gor čez izaro". Kakor so te lepe skladbe priljubljene nam Slovence, tako vidimo, da jih je tako srbski kakor hrvatski del naroda čudoj jih prvič na mah vzljubil. Isto smo opazili lanske leto ob priliki turneje Glasbene Matice po jugu naše kraljevine.

Toliko o umetniški strani turneje. Kar se tiče pa zabavnega, odnosno poučnega dela, moramo omeniti, da so prišli vsi izletniki povsem na svoj račun. Že samo prisrčni sprejemi povsod so mladino nepopisno iznenadili in navdušili. Učiteljsko narodno žensko, Sokoli, Orjuna in narod vsi so sprejemali mlade pevce in pevke z odprtimi rokami. Enako bodo dijakom ostali nepozabni krasni vtisi bajne naše revije. Omeniti moramo tudi, da so fanti in dekleta vzorno in vtrajno prena-kali vse napore, ki so v zvezi s tako obširnimi potovanjem in da se čili in zdravi vračajo proti domu. Kakor se nam poroča dospe zbor v Ljubljano v nedeljo dopoldne.

Tako krepi naša nadebudna učit. mladina s pesmijo vzajemnost in bratsko ljubezen med Srbli Hrvati in Slovenci. Svojo plemenito nalogo je izvršila častno. Vse spoštovanje in hvalege mladim pevcem in pevkam pred vsem pa g. kom ponistu Adamiču, ki je dal iniciativo za to hvalevredno podjetje.

Kulturni pregled

Duševna kriza in knjige

Če se govori o knjižni krizi, mislimo v prvi vrsti na zastoj knjižnega trga ali pa na dejstvo, da mnogi sloji, ki so bili prej najboljši in najtrdnjše odjemalci knjig, danes ne pridejo več v poštev kot kupci. Toda ne glede na trenutne pojave, se opaža nekakšna notranja duševna kriza za knjigo, katere posledice so nepregledne. Nemški bibliotekar dr. Maks Wieser je pred kratkim objavil v „Börsen Blatt des deutschen Buchhandels“ sledeče značilne misli:

„Ljudske knjižnice, posebno one v velikih mestih so izpostavljene že nekaj časa rapidnemu nazadovanju. Vzrok temu ne leži samo v reakciji na vedno višje in krepkejši valove napredka zadnjih desetletij in na politične in gospodarske razmere današnjega časa, ampak v spremenitve duševnosti današnjega človeka. V ospredje knjižnega trga je stopilo vprašanje: Ali današnja knjiga še odgovarja potrebam vzgoje, izobrazbe in umetnosti, pa tudi mentaliteti sodobnih ljudi v taki meri, kot v prejšnjih časih? Vzroki spremenitve našega duševnega stališča do knjige so predvsem zunanji. Doba strašne gospodarske napetosti odvrta ljudi od knjige. Knjižnice ne morejo več slediti časovnim zahtevam. Pomankanje izčrpnih katalogov onemogoča mnogim oskrbo knjig. Toda, tudi to bi se ne bil pravi vzrok te velike, za našo dobo značilne krize. Pogreša se, in to je glavno, onih pravih čitateljev od nekdanj, katerim je bila knjiga sveta stvar. Tudi se ugled knjige, čimbolj prehaja v last široke javnosti, zmanjšuje. Kdor čita izposojene knjige, jih čita čisto drugače, kot oni, ki jih poseduje. Že obstoj knjižnic sam enostavno mehanizira čitanje; skrivnost in pravi značaj branja se razdira s prisiljenostjo prebrati izposojeno knjigo v predpisanim času. Knjižnice torej le pogojno nudijo pomen knjige čitatelju in le deloma pospešujejo njih razširjanje. Tudi današnje šolstvo zavira splošno kulturo knjige. Na vprašanje, kako se danes knjige čitajo naj si vsak odgovori sam, če hoče videti upravičenost teh besed.

Človeško stremiljenje je v tesnobi časov prerazlo meje sodobnih kultur, ono zahteva večjega prostora, kot mu ga določa misel. Za ljudi resničnosti in dejanj pomeni branje dvojno. Eni čitajo za zabavo, drugi pa da kaj pridobijo. Toda ne dajo se več vplivati, ljudje danes suvereno žive svoje mislilensko in čustveno življenje. Hude in težke posledice za knjigo ima tudi razvoj filma. Avtor mora z njim računati in se mu v knjigi prilagoditi. Tako je knjiga, roman in znanost, zaslila v težko odvisnost od razmer. Do danes je bila knjiga edino sredstvo nabiranja in deloma tudi umetnosti, ter je dobro odgovarjala obtem stremiljenjem. To vlogo bo v celotnem kulturnem okvirju bodočnosti težko obdržala. Mogoče bo po številnosti narasla, toda za človeka ne bo več toliko pomenila kot pred 300 leti. Ali je pri današnjem stanju človeštva, torej v dobi operete, filma, sporta in aeroplanov koncentracija čitalca, ki je za pravilno branje nujno potrebna sploh še mogoča? To vprašanje se pretresa danes v dveh neenakih taborih kupovalcev knjig. Eni zapadajo v religiozno mistiko in v temna stremiljenja po lepem in veličastnem, česar se ne morejo razumeti, drugi pa se dajo uspasati od dnevnih vprašanj. Mogoče je, da sploh pride do velikih izprememb, da nastopijo druga, močnejša duševna sredstva kot je knjiga. V dobi brezžičnega brzojava je tudi to mogoče. Kakor je prej ljudem domače čitalni spomin, tako bomo mogoče že v bližnji bodočnosti našli nov, splošnejši način sporazumevanja, ki bo knjigo napravil nepotrebno. Knjiga je

itak zelo pogojno sredstvo prenašanja misli, ki mnogo pogostejše povzroča nesporazume, kot pa ga odpravlja. Kar si imajo ljudje povedati potem knjige, se da gotovo urediti mnogo enostavnije s drugimi napravami.

Pri stremiljenju, ki se danes pojavlja v človeški družbi bomo res kmalu rabili mogočnejših znamenj za izražanje kolektivnih misli. Nemški knjižničar Wieser je čisto pravilno opozoril v svojih izjavah na dejstvo, da se bliža za knjižništvo in sploh knjigo velika kriza, katere posledice danes ni mogoče pregledati. Cene in pa težke gospodarske razmere niso edini sovražniki knjižnega trga, sovražnik tiči globlje, gotovo pa tam, kjer ga knjigotržci ne vidijo.

Med revijami

„POPOPOTNIKA“, pedagoškega in znanstvenega lista št. 5.—8. prinaša razprave: Fr. Suher: Misli o umetniški vzgoji na narodnih šolah. M. R. Majstorovič: Z. Zujevič kao pedagog. Jos. Kobal: Razvoj in stanje slepstva. Šolski del, odstavek o telesni vzgoji in kulturi obsegajo zanimive prispevke; istotaku rubrika o duhovni organizaciji učiteljskega. Posebno bogat pa je „Razgled“ s najrazličnejšo vsebino, med katero opozarjamo posebno na Fleretov referat v Erjavčevih potporjenih in strankarsko napisanih „Slovenicih“. „Popotnika“ je vreden vse pažnje in najboljše moralne in gnotne podpore.

„VIDOVAN“, glasilo jugos. napredne omladine je izšel še junija meseca v dvojni številki. Iz vsebine navajamo: M. Primus: Ivane Endlicher in Inko: Vrnili si se mrtev! Jože Kregar: Iz Prage? Inko: Kam — zakaj — čemu? Dr. St. Rapč: Odkrita beseda vsem, ki hočejo zdrav vzgojni sistem. K. J. N. A. iz Italije: Primorski abiturienti. Ivan Kolar: Dr. Iv. Tavčar — Slovenijan. Vestnik C. T. Veljanina družba. Jugoslovanska dijaštvo. Slovensko dijaštvo. Razno. — Uprava „Vidovana“: Ljubljana, Tomanova ul. 3.

„SOCIALNA MISEL“ št. 6. je izšla to pot v skrajni obliki. Od prispevkov je omeniti sestavek dr. Jos. Jeraja „Ustavni problem naše države“. Pisec kajpada pletira za avtonomijo in federacijo. Branja in razmišljanja vreden je spis Fr. Terseglava „Padeo Stamboljskega: borba med revolucijo in reakcijo“ ter prispevek Cosmopolite „Svetovni politični problem in Jugoslavija“.

„SAVREMENIK“, glasilo društva hrvatskih književnikov v Zagrebu objavlja v 5. št., katero smo prejeli, sledečo vsebino: Nehajev: O Starčeviću; Tresić: Pavičić; Vila Samošec; Vlad. Nazor: Čarobnjakovi soneti; Šimunović: Topuzina i Peripatetici; Šimić: Do nadini; Kulundžić: Pesmi; Matoš: Malo pa ništa. Feuilleton.

„JUGOSLAVENSKA NJIVA“ je v 1. št. drugega letošnjega poluletnja prav dobra. Vsebinska: Kako se u Hrvatu razvijala pol. i drž. svijest; Planine; O filozofiji i estetici Fr. Hebbela; Naša novčana kriza; Franc. kritika i XIX. stol.; Istorija i politika; Pregled.

Prošla gledališka sezona v Splitu. Uprava splitskega nar. gledališča je izdala poročilo o svojem delu v prošli sezoni. Glasom tega poročila se je v splitskem gledališču uprizorilo 37 dramskih del. Od teh del je bilo 10 izvršnih jugoslovenskih, dramskih proizvodov, 9 pa ruskih. Poleg tega je splitsko gledališče nastudiralo 7 oper in operet ter 12 različnih glasbenih, koncertnih in baletnih programov.

„Richard III.“ v Zagrebu. Hrvatski dnevnik javljajo, da se v prihodnji dram

ski sezoni kot eno prvih del uprizaro Shakespearejeva tragedija „Richard III.“, v katerem bo kreiral naslovno vlogo g. Freudendreich.

Astronomični koledar „Bošković“ za leto 1934 je iskal ter stane 25 Din. Knjigo je izdala svedarna hrv. prirodoslovnega društva v Zagrebu.

„Jadranski almanah“, katerega prvo knjigo je izdala tržaška „Naša založba“, izide tudi letos. Kakor se čuje, bo letošnji „Almanah“ še bolj pristransko sestavljen nego je bil lanski, kar je v kulturnem in narodnem interesu Primorja samo obžalovanja vredno.

„Medusa“. Ruski emigranti so v Beogradu začeli izdajati revijo „Medusa“ okoli katere se zbirajo vsi ruski pesniki, pisatelji, znanstveniki in umetniki. Število v Jugoslaviji. Prva številka „Meduze“ prinaša prispevke od A. Bloka, Al. Tolstega, Dim. Kobjakova, Ane Ahmatove, Al. Remizova ter prevode naših pesnikov Voj. Hilca, Al. Santića, J. Dučića in G. Krkleca. Revijo ureja g. D. Kobjakov.

E. Adamič: Je pa davi stanca paša. Moški zbor s bariton-solom, E. Adamič O. Moli: Nocoj je pa lep večer. Moški zbor. Litografirane partiture obeh pesmi je založilo pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Dva lahka, melodiozna zbora, ki bosta našim pevskim društvom gotovo dobrodošla. Ker je vsako pomnoževanje prepovedano in je potrebno, da se pevec nauči peti iz partiture, naj vsako društvo kupi partituro za ves zbor, saj je cena lični izdaji razmeroma nizka. Na

ročila sprejema pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani Narodni dom I. nadst. desno.

IV. Umetnostna razstava kluba Mladosti, se nahaja v Akademskem domu, poleg hotela Union. — Odprta je dnevno od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. Priporočamo obisk vsem, ki se zanimajo za našo mladostno umetnost.

Natečaj na zgodovino mesta Splita. Občinski svet v Splitu je razpisal nagrado za najboljšo zgodovinsko delo o Splitu. Rok za vlaganje rokopisov traja do 1. januarja 1934. Honorar znaša 25 tisoč dinarjev.

Gostovanje klavirskega virtuozja Paderewskega na Dunaju. Iz verodostojnih virov poročajo, da pride znani poljski pianist Paderewski še tekom tega leta na Dunaj, kjer priredi več koncertov, poleg drugih tudi en glasbeni večer v prid državni operi.

Češka glasha v Barceloni. Voditelj češke opere v praških Vinohradih Jaroslav Kvapil je te dni odpotoval v Barcelono, da se tam pogodi s ravnateljem mestne opere glede uprizorjanja čeških opernih del komponistov Smetane in Dvořaka na španskih odrih. Prve predstave se bodo vršile pod osebnim nadzorom Kvapila in dirigenta Oskarja Nedbala.

Jubilje češke gledališke umetnice. Gospa Berta Formanova, ki deluje na praškem narodnem gledališču že celih 40 let, praznuje te dni svoj jubilej. Formanova je nastopala najprej v dram, pozneje pa v operi.

Iz življenja in sveta

Beg deklice iz Petrograda

Izletna Sabina Amfiteatrova, hči znamenitega časnika, ni mogla vsled neprijetne slučajnosti pred dvema letoma zapustiti Petrograda s svojo rodino. Popolnoma sama, brez denarja in druge pomoči je večkrat polkusila uteči iz Rusije; toda ob meji so jo vedno prišli, dokler se njej ni srečala konečno nasmehnila. Prinašamo popis tega zadnjega dekličinega bega, kakor ga je brez vsakih izprememb izvirnika natisnil berlinski „Ruiz“.

„10. maja, „piše deklica, sem hotela uteči preko meje, pa ni šlo. Trije oboženi reči vojaki so me odpeljali v luknjo. To je bil prav hudicev brig, edino zamreženo okno, strašno umazane lesene stene, nebroj sten in ščurkov v spalnih deskah in flovnata tla. Nisem se upala leči na deske. Hodila sem okoli in plakala celo noč. Zunan je tulil veter, v leči pa so se lovile in cvilile podgane. Tako sem stala v kotu do jutra; po dnevi pa mi je bil dolgčas. Dopoldne sem morala na prisilno delo, zagati in sekati drva, ker sem slabotna, nisem nič opravila. Ob 5. uri popoldne smo dobili pol kg kruha, prej pa cel dan nič. Jedla sem kruh do 7. ure, da sem imela kaj posla. Potem sem hodila dve uri po leči, ob 9. uri pa sem šla spat oblečena. Na ležišču je bilo toliko ščurkov in podgan, da nisem mogla obraniti kruha. Po noči sem cvilila, ko so tekale podgane po mojnih nogah.

4 dni pozneje, 10. maja na vse zgodaj je prišel vojak s puško v ječo in dejal: „No torej, pojdi pred preiskovalnega sodnika!“

Pripeljal me je v lepo meblirano sobo. Ob mahagonijevi mizi je sedel fantin, star 19 let. Stavil mi je najbolj neumna in surova vprašanja, n. pr. ali imam moža, in kako se zovejo moji otroci. Odgovorila sem mu, da imam psička Kobika in torej ne potrebujem moža in otrok.

Ko so me pripeljali nazaj v ječo, so mi rekli naj pripravim svoje stvari (imela pa sem edino majico) in so me poslali naprej. Več nego 10 km sem šla peš, seveda ne sama, temveč z vojakom. Nočem natanko popisovati, kako sem šla,

rečem samo, da je bila ta pot pravi pek. Ko smo dospeli na orožniško postajo, me je stlačil nek zelo simpatičen gospod.

„Ze zopet?“ me je vprašal... „Seveda“, sem odgovorila. „Mislim, da se to ponovi še 20krat dokler jo ne bom pobrisala!“

Zopet sem šla k sodniku, ki me je vprašal za ime in kaj hočem delati.

„Bom poskusila priti preko meje... Nato on: „Kaj imate še povedati?“ Bila sem tako zbita in trudna, da sem zakričala: „Boljševiki so tepci!“

Simpatični gospod, ki je poslušal moje izpovedbe, se je nasmehnil in rekel: „Poslušajte no, sedaj vas odpeljem spat na stražnico. Zjutraj pa vam nekaj povem, kar ne boste smeli izdati nikomur!“ Ko sem prišla na stražnico, sem takoj zaspala. Saj je bil tam pravi čudež, dal so mi blazino in toplo odejo!

Ob 5. uri so me zbudili in odpravili dalje. Simpatični gospod je poljsnil na moje vprašanje, da se peljemo v Petrograd. Prišli smo do sanatorija v gozdu. Tam sva izstopila in sva šla peš, — kam? Tega nisem vedela. Popolnoma nepričakovano pa mi gospod reče: „No zbogom, draga! Samo bolj žurno! To je meja, kar po tej deski čez potok in ste — izven Rusije!“

Začudeno sem pogledala, češ ali mož ni znorel. „Le hitro“, je rekel. „Če kdo vidi, da vam pomagam preko meje, me ustrela.“

Ne spominjam se več kako sem prišla na drugi breg. Samo to vem, da sem bila strašno vesela. Ko sem že bila na tujem, sem še poklicala dobrega gospoda, dasi ga ni bilo več videti. Prikazal pa se je vseeno za trenutek in mi še enkrat zaklical: „Le hitro hodi deklica! Če pa si trudna, se vsedi tako, da te ne bodo videli z ruske zemlje!“

Mahal mi je z roko in hitro odšel. Jaz pa sem počenila za drevo in prvič sem se v teh letih počutila srečno, srečno, ker tu ni bilo več boljševikov, preiskav in ječ.

23. junija 1933. Sabina Amfiteatrova.

32-letni mož x 12 ženami

32 letni Ork Konstantin Vosla je gotovo odnesel rekord v ženitni praksi. V razmeroma kratkem času se mu je poročilo poročiti 12 deklet, od katerih je prebivalo šest v Atenah, šest pa v ostalih grških pokrajinskih mestih Larisa, Volos, Trikala, Halicis in Patras.

Vse Voslaove poroke so se izvršile točno kakor predpisuje cerkveni obredi. Mož x izredno srečo je živel z vsemi 12 svojimi ženami v dobrem razmerju. Čas se je mudil pri tej, čas zopet pri oni. Ko se je oddaljil od ene, se je zatekel k drugi. Za časa svoje odsotnosti si je z vsemi dopisoval. Reče žene so mu pošiljale zaljubljena pisma, na katere je slepar nežno odgovarjal ter na ta način prikrival resnično stanje svojega zakonstva.

Kajpada so Vosla odšikovale vse lastnosti prebrisana in goljufa z usodo mladih žen in deklet. Nosil se je elegantno, umel je sladko besedičiti in je hodil okrog v uniformi grškega oficirja, dasi ni nikoli služil pri vojakihi.

Usoda pa je Vosla zatekla pri trinitatni žrtvi.

Slepar se je seznanil z dekletom iz ugledne in bogate rodbine. Mladenka mu je imela primesti v zakonski jarem pol milijona grških drahem. A se je zgodilo nekaj nepričakovane. Pustolovec šofer je gospodarja ovažil policiji ker ni prejel od njega neke dogovorjene nagrade.

Oblasti so Vosla aretirale in ga obtožile radi mnogozestva, ubajanja in ponarejanja dokumentov. Ko se je razvedelo za sleparjeve lumparije, se je dvignil silen ženski svet in jel obiskovati pustolovca v zaporih. Vse bi rado videlo kako izgleda aretirani goljuf in vedelo kako se da živeti x 12 zakonskimi ženami v dobrem razmerju. Ko pride Vosla iz zapora bo lahko štirinajstič poskusil svojo srečo, in, kakor se vidi iz zanimanja, ki vlada okoli njega in zanj, najbrže ne brez uspeha...

Brezžični brzojav v službi zdravilstva

Tehnika dela neverjetno šudeže. Toda najnovejše odkritje, o katerem poročamo niže, obeta postati vevaležnega pomena za bodoče zdravstveno stanje današnjega človeštva.

Stvar ni noben nov izum. V poštev prihaja le toliko, v koliko: omogoča neverjetno hitro zvezo med zdravniki in njihovimi pacienti.

Na parniku „Prezident Harding“ vodi zdravniško službo dr. William S. Irwin. Ta mož dela že nad 20 let. zanimive polizkuse. Ker je njegovo strokovno polje kirurgija, se njegovi eksperimenti nanašajo samo na take bolnike, ki si obetajo izboljšanje svojega zdravja potom operaciji. A na tem poprišču je Irwin pravi mojster.

Pred približno 20 leti so dr. Irwina brezjavno potem obvestili, da je oslepel neki mornar na parobrodu, ki se je nahajal sredi Oceana. Genialni dr. Irwin je takoj sestavil diagnozo oslepelca moža na podlagi radiotelegrafskih vesti ter izdal svoje zdravniške naloge radiotelegrafskim putem. Mož je bilo pomagano.

Drug zanimiv slučaj predstavlja naslednji dogodek. Na karibskih otokih je neki mož nenadoma ohromel, laski je pomoči pri najbolj izkušanih zdravnikih v svoji domači okoliščini in se šele potem, ko se je bolezen razvila do skrajnosti, obrnil na Irwinga za pomoč. Naj mu skuša rešiti življenje. Doktor je, spoznavši opasno stanje bolnika, takoj odredil, da se mora moža operirati. Navodila je sporočil posredstvom brezžičnega brzojava. Operacija je srečno uspela in Irwin je postal še slavnjejši.

To sta samo dva slučaja iz zdravniške prakse, ki nam dokazujeta, da se lahko tudi moderna veda razvije po popolnoma novih načelih, ako se ji pri-

Skozi lški Vintgar na Krvavo peč in Košico

Navadno so izletnikov polni le gorenjski in kamniški vlaki. Izleti na južno stran Ljubljane so mnogo manj popularni. Nespameten in celo krivičen bi bil, kdor bi hotel Ljubljancem zaradi tega delati očitke. Kajti planine so le planine in izleti v sredogorje ali celo v nižje hribovje ne morejo dati toliko ko izleti v Kamniške ali Julijske Alpe. Toda nekatere rute južno od Ljubljanskega barja so vendarle tako zanimive in lepe, da se jim z dosedanjim obiskom ali boljše neobiskom dela krivica.

Vzemimo pot skozi lški Vintgar na Krvavo peč in dalje skozi Rob in Rašico na kolodvor v Velikih Laščah. Kdor jo napravi enkrat, jo bo prav gotovo napravil tudi drugič in še tretjič, zakaj resnično vzdrži primeru z najlepšimi turami po planinah, posebno pa v pozni pomlad in zgodnjem poletju, ko prave planinske ture še niso mogoče.

Neprikladen je le dohod. Ako greš peš iz Ljubljane do lške vasi, moraš napraviti dolgo ravno lžansko cesto, ki se bržkone večini zdi jako dolgočasna, kar pa še ni dokaz, da je to res; ako greš z dolenskim vlakom zjutraj ob 8. uri, si navezan na čas, moreš se pa peljati do Škofljice, odkoder imaš še dobro poludru uro skozi Ig ali mimo njega do lške vasi. Pridobiš pa, ako se pelješ z vlakom, komaj dobre pol ure.

Do lške vasi ne moreš Ljubljani izpred nosa; ko pa si od lške vasi še nekoliko dalje, do vasi lške — ne zamenjavati! —, si kar naenkrat v samotni, hribi

z obeh strani se za teboj sklenejo, sprejda je vse v gozdih, na straneh gozd; in beli, lahкотni oblaki v sveži sinjlini neba. In sredi te čiste prirode se ti zazdi, da je človeku vendarle dobro samemu biti...

Še zadnje samotne kmetije se čez nekaj časa pokažejo iz zelenja. Prvine te misel, da bi se v tej samoti naselil za eno poletje, za ene božje počitnice.

No, pa sem iz tega namena vpraševal kmeta, ki je bil iz zadnje hiše in je mirni pse, zaganjaljoče se proti nam, če je kdaj že kdo stanoval pri njih, ali če so vedno sami.

„Kar sami smo, kar sami,“ se je odrežal možak. „Sami, kakor turški Bog.“

Zakaj je ravno turški Bog ljubemu lžancu podoba tako lepe samotne, kdo ve! Tudi tega ne vem, zakaj se ji ne da primeriti krščanski Bog...

Le še malo dalje pa začneta že prava soteska ob lški, ki so ji dali ime Vintgarja. Tu nekje so se bili utaborili ljubljanski igralci s svojimi šotori; drugega nilem zvedel o njih, kakor to, da so polovili vse ribe po lški, in da se zdaj lov takorekto več ne izplača. Da, pa še visoko gori na Krvavi peč so povedali to lepo stvar.

Pravi Vintgar ob lški je lako dolg. In lep je zares. Strme stene na obeh straneh, ponekod v stolpastih oblikah, s fantastičnimi obrisi na vrhuncu, na nekaterih mestih visoke po par sto metrov. Spodaj pod njimi šumi lška, pada čez skale in vrta pod njimi. Visoko zgoraj

v stenah šumi navzdol slap, malo višje na drugi strani še eden, in tam na steni bolj zadaj še tretji. Spodaj se iznad vodo skoro dobesedno navpično dviga priostren ostanek nekdanje stene, podoben velikim prirodnim igli, kakor jih poznamo iz Kamniških planin; na vrhu gole ostrine stoji vitka jelka, kakor da imaš pred seboj klobuk roparja z visokim razbojniškim peresom. Stene gredo tako strmo v lško, da ni prostora niti za najponižnejšo stezo, temveč moramo nad njo po ovinku navzgor in zopet dol. Pa tema je med stenami in senca ter hlad; o vročini ne veš ničesar in o ljudeh tudi ne, kajti na vsej poti od kmeta s položajem turškega Boga pa do Kravpe peči nismo ne videli ne čuli ne kako drugače opazili človeka. Turistov tedaj tudi ob nedeljah in praznikih v Vintgarju ob lški ni. Da bi jim pa kdo pokazal par slik iz tega lepega kosa ljubljanske okolice, bi bilo kmalu precej drugače.

Sele ko se približamo mestu, kjer priteka z leve Zala v lško, se stene v gor-njih delih nekoliko razmaknejo. Tu jo mahne mo navzgor. Po gozdu, lepi gosti, povečini bukovih šumi, je udobno nakopana steza na Krvavo peč; turška gospoda je očitno po njej hodila in jezdirila na lov. Zmerno se vzpenja steza navzgor, vlažnega bukovega listja je toliko na nji, da noga tal sploh ne doseže; hodiš ko po preprogi. Ko prideš v drugo polovico steze, posebno pa še, ko dopeš že na zadnjo tretjino, imaš za seboj in ob strani nenavadno lep pogled na ves sistem lških kanjonov. Tu je sicer vse v gozdu, ali lega je res nena-

vadno lepa in že zaradi tega pogleda navzdol bi se izplačalo napraviti dolgo pot. Zgoraj na višinah pa se vedno odločneje kažejo konture obširne planote, ki sega odtod tja do Cerknice.

Krvavo peč opaziš že mnogo prej, nego dospješ do nje. Pa te pogled jako vara, kajti namesto četrte ure, kakor se ti zdi v začetku, rabiš do nje še trikrat četrte ure in morda še več. Steza se suče složno po robu, Krvava peč pa čepi pokojno s svojimi novimi strehami na robu planote, tik nad strmim robom, ki gre dol v lško.

Slednjič smo v vasi. Toda ne pozabi se ustaviti in pogledati še enkrat nazaj na prelepo panoramo lškega kanjona. Zakaj par korakov dalje pa si v prijazni kraški dolini, odkoder ni več mogoč pogled na lško. Kar naenkrat je povsem drug svet; njlive, hribovski pašniki, Krvava peč s polovico novih, s svežo rdečo opeko kritih hiš — vas je bila, če se prav spominjam, med vojno pogorela —, nad vasio mračna, turobna cerkvena svetla Lenarta, — vse to pa gleda še proti jugu, na Rob.

Ob dveh do pol treh dospješ na Krvavo peč in planeš seveda nemudoma v gostilno. Abstinence se ti slabo izplača, kajti česar ne bi nihče pričakoval: v gostilni na Krvavi peč imajo nenavadno dobro vino, svetlo štajersko kapljo, da ji v bližini Ljubljane malokje najdeš enake. In nadalje si misli: nedeljsko popoldne, samotna hribovska vas, eno uro hoda do fare. Zato je gostilna polna, harmonike so seveda vnesle v veselja obilo, radovednosti pač ne manj. Vse

prevpije Kavka, ki je silen pljanec pred ljudmi in Bogom, nič ne je, le piše in pe-zikar. Jako je zgovoren, visok glas-ima in vedno vpije, silno vpije. Odtod njegovo kavkasto ime.

„Kavka bi bil dober za turško cerkev, da bi zgoraj na stolpu vplj,“ jo pove-oštr nam in vsej sobi.

„Za mežnarja, za turškega mežnarja, Kavka,“ prične čez vse možak iz dru-grega kota.

„Kaj za mežnarja, za farja! Za farja bo boljše. Pa ne na Turško!“ popravlja Kavka. Vse se smeje, vse modraje, se zopet smeje; tu začneš razgovor, tam pomagaš pri smehu. Tudi otroci so pri-vinu, kar da priliko, da začnemo šteti, koliko ima kdo otrok. Ni jih malo; nekdo pove pravilo, da kolikor višje v hribe greš, toliko več imajo ljudje otrok. Kr-va-va peč leži že okrog 720 m visoko.

Toda do Roba je še daleč, do Velikih Lašč še dve uri in pol, treba je pustiti prijazno družčino in razgovore. Odsle-gre pot ves čas navzgor, čez eno uro si-god lepo ležečo navzgor cerkvijo na Rob-že v dolini, in po njej po ravnem do Rašice, Trubarjeve Rašice, ki ima še vedno močan milin na južnem robu, nima pa še spomenika... Zdal ko smo do-bili tako vnetih sobolevnikov tisočletne slovenske kulture, dobimo nedvomno v najkrajšem času tudi spomenik velikemu luteranu.

Pa če boš šel to lepo turo do Velikih Lašč, se mnogo ne ustavljaš po poti, kajti vlak gre na žalost že ob šesti uri, čas ti bo zelo skopo odmerjen. M.

široki preizkušena tehnika. Pri nas seveda še ne bomo kmalu doživeli, da bi se radio uporabljal v zdravniške svrhe. Pač pa je v tej smeri pričakovati sigurne pripomočke tam, kjer je zdravniško do pacienta dostop onemogočen, kar se zlasti dogaja na ladjah, ki plovo po širokem morju.

Prepir za prah Krištofa Kolumba

Ze od 1. 1877. dalje trajal prepir med majeno ameriško republiko San Domingo in Španijo. O spora se suče okoli zemskih ostankov Krištofa Kolumba, najditelja Amerike.

Španska javnost je namreč prepričana, da počiva prah Krištofa Kolumba v sevilljski katedrali. Prebivalci San Dominga trde nasprotno, da to ni res in da je Kolumb pokopan v njihovi cerkvi. Ozadje spora je sledeče:

Okolu 1. 1540. so Španci Kolumbove zemске ostanke položili k počitku na otočju San Domingo. Istotam so pomeje pokopali admiralovega sina Diega Kolumba. Ko so 1. 1795. Francozi zavojevali San Domingo, so Španci krsto z ostanki premestili najprej na Havajsko

otočje, pozneje, po vojni v Ameriko, pa v Španijo, kjer so prah najditelja novega sveta shranili v veliki katedrali. Cerkev v San Domingu je prešla v last francoskih dominikancev. Ti so 1. 1877. našli v svoji katedrali neko kriptoto. Takoj so razglasili po svetu, da so izsledili ostanke Krištofa Kolumba. Njihova trditev se je naslanjala na napis, ki se je nahajal na pokrovu rakve: «Illustris et clarissimo varon Cristobal Colom, Descubridor de la America, primer Almirante». Ta najdba je kajpada dvignila mnogo prahu v Španiji. Španci so takoj razglasili, da je dominikanska najdba navadna izmišljotina in jo nikakor niso hoteli priznati za dejstvo. Prišlo je do ostre polemike, obe stranki sta se branili z «znanstvenimi» dokazi in ta prepir je trajal do izbruha svetovne vojne. Nato je vsled vojnih dogodkov nastal prepir, ki je trajal vse do letos, ko se je oglasil neki dominikanec in začel znova «razkrivati», da se nahaja prah najditelja Amerike v San Domingu in ne v Sevilli. Tako se Španci zopet jezijo, ker jih dominikanci dražijo, da nimajo nobene pravice zahtevati nazaj ostanke onega moža, ki je s svojim pogumnim dejanjem staremu svetu odkril Ameriko.

Gospodarstvo

Lesni trg

Na našem lesnem trgu vlada v zadnjem času precejšnje mrtvilo. Italijanski uvozniki so se pričeli v večji meri obračati od nas v Avstrijo, kjer jim pride le cenejši radi mnogih pogodnosti, ki jih daje nova trgovinska pogodba med Avstrijo in Italijo. Deloma pa italijanski lesni kupci tudi čakajo na zboljšanje lize, odnosno na oslabljenje dinarja. Obenem je nazadovale tudi izvoz lesa v Francijo, ki si je istotako poiskala druge trge. Kljub neugodnemu položaju pa ostajajo cene v splošnem nespremenljive. Stroški produkcije in prevoza so toliko, da ni mogoče brez večje izgube znižati cen. Precejšnje povpraševanje je po dolžicah, ker se pričakuje obilna vinska trgatava.

Postavno alavonska postaja so notirali zadnje dni: hrastovi hlodi 1. 2000 do 2200, II. 1400—1600, hrastovi hlodi za furnirje 2400—2700, fino hrastovo blago 2500—3500, hrastovina na zrcalni rez 3000—4000, hrastovi buli 2000—3000 francoske dolžice 1000 komadov 15.000 do 18.000, strovi frizi ozki 1000—1200, široki 1400—1600, bukovji hlodi 1. 250 do 350, bukovji frizi 750—850, javorjevi hlodi 1. 720—800, jasevni hlodi 1. 500 do 650, brestovi hlodi 1. 450—550, mehko tesano blago 350—450, mehko žagano blago 550—650, brzozavni drogi hrastovi 50—70, železniški pragi hrastovi 33—51, bukovji 40—50, drva za kurjavo bukovja 1. vagon 2750—3200, II. vagon 2200—2300, mešana 2400—2700, oglje vagon 10.000—11.000 Din.

Na avstrijskem lesnem trgu je živahnije nego pri nas. Nekaj izrednega je, da povprašuje Amerika po avstrijskem zvitem bukovem blagu za izdelovanje pohištva, in sicer iz razloga, ker je ameriško prvovrstno blago mnogo dražje nego evropsko. Lesne cene v Avstriji so deloma narasle, zlasti drvom za kurjavo, ker je zabranjen izvoz iz Rumunije. Avstrija nam na zunanjem lesnem trgu precej konkurira. Če pa bodo cene narasle, bo ta konkurenca kmalu prenehala.

Francija močno povprašuje po vseh vrstah lesa, zlasti pa po bukovem lesu za umetno rezbarijo.

Na tržaškem trgu notirajo: jelkine deske v vseh dimenzijah 260—280 lir kubični meter, igličasti oblikovci 240 do 260 lir, bukovji evapirani 460—480, priročni 370—400 lir za kubični meter. Ker je podoba, da se je lira na svetovnem denarnem tržišču zopet okrepila, dinar

pa nekaj oslabil, je pričakovati ponovno večjega povpraševanja po našem lesu s strani Italije.

Naša žetev in cene

Žetev je v vseh pokrajinah v polnem teku in bo najbrže koncem prihodnjega tedna v glavnem dovršena. Dosedanji rezultati zadovoljujejo.

V Bački in Sremu se računa povprečni prihod pšenice na oralu 11 — 17 q in se žetev v teh pokrajinah more torej smatrati za zelo dobro. Istotako je pšenica kakovostno dobra; ceni se na 77 — 79 kg, a mestoma tudi na 80 — 82 kg teže. V Hrvatski je slabša. Povoljna pa je letos kakovost pšenice tudi v Srbiji in Bosni, pa se govori o teži 77 — 78 kg z največ 5 — 6 odst. primesi.

Žetev ječmena je povsod dovršena; kakovost se ceni v Srbiji na 62 — 63 kg, v ostalih produkcijskih krajih na 64 — 66 kg.

Izgledi žetve ovsa so se znatno zboljšali ter se pričakuje znatno boljši prihod, nego se je spomladni mislilo. Toplo vreme je bilo velike koristi tudi za turščico, ki je v Vojvodini in Sremu neobičajno lepo razvila.

Poslovanje je stalo prošli teden pod uplivom povišnih vesti iz produkcijskih področij. Zato se je nakupovalo v glavnem le za konzum najpotrebnejše blago. Ker so producenti zaposleni s poljskimi deli, je bila tudi ponudba manjša. Zato ni opaziti takega oslabljenja cen, kakor bi bilo po sedanjem stanju pričakovati. Cene so pri nas še nad svetovno pariteto. Čim se bodo dovozci povečali, bodo cene gotovo nazadovale.

Povoljne vesti o žetvi prihajajo tudi iz drugih držav. Na svetovnem trgu vlada slaba tendenca. V Ameriki cene sicer zelo valovijo, vendar se drže razmeroma na nizki stopnji.

Pšenica je prošli teden nazadovale v Vojvodini od 435 na 400 — 405. Nova se je mestoma ponujala po 350 do 362,5. No vi ječmen, kakovosti 62 — 63 kg, se je tržilo po 260 — 265 z vtvornore postaje. Ovsu je cena narasla na 325 postavno vtvorna postaja, ker so zaloge že zelo male. Največ se je prošli teden poslovalo v turščici. Cena je bila okoli 300 postavno vtvorna postaja. Moka št. 0 se je tržila po kakovosti od 665 — 687,5 postavno vtvorna postaja. Ker mlini malo obratujejo, so zaloge zelo majhne. Oživelje je povpraševanje po otrobihi, ki so se tržile po 125 — 140 postavno vtvorna postaja.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (14. t. m.) Pšenica: baška, 77 — 78 kg, 2 — 3 odst., 6 vagonov 410 — 415; baška, 78 — 79 kg, 1 odst., 2 vagona 420. Ječmen: baški, 64 — 65 kg, ponudba 295. Oves: baški, 5 vagonov 320. Turščica: baška, promptna, 12 vagonov 300 — 305; baška, 8 odst. defektna, 1 vagon 275; baška, na ladji Sisak, 30 vagonov 317,5; baška, zuban, 1 vagon 310; banatska, 10 — 12 odst. defektna, ponudba 250. Moka: baška «0», ponudba 660; «2», ponudba 625; «6», 2 vagona 465 — 485; «7», ponudba 425; «0», sipka, 1 vagon 660; «5», ponudba 565; «6,5», 1 vagon 450. Otrobi: baški za oktober, 3 vagoni 150. Tendence nespremenljive.

Budimpeštanski žitni trg (13. t. m.) V tisočih mk: pšenica iz Potisja 1. 45 — 46, II. 45 — 45,25, peštanska 44,5 — 45,5, rž 30 — 30,5, ječmen 29 — 30, oves 45,5 — 46,5, turščica 35 — 36.

Svinjski sejem v Mariboru (13. t. m.) Dovož 239 svinj. Cene (v oklepajih cene prejšnjega sejma) v Din: prascl, 5 do 6 tednov stari, 200 — 275 (200 — 250), 7 do 9 tednov 300 — 500 (350 — 500), 3 do 4 mesece 575 — 875 (700 — 850), 5 do 7 mesecev 1200 — 1300 (1200 — 1300), 1 leto 1425 — 2500 (1625 — 1875). En kg žive teže se je tržilo po 20 — 25 (23,75 — 25), mrtve pa po 28,75 — 30 (25 — 31,25). Cene so nekoliko narasle.

Margaretski sejem v Zagrebu (13. t. m.) Velik dogon. Zlasti mnogo je bilo konj. Cene za kg žive teže: domači voli 1. 11 — 12,5, II. 10 — 11, bosanski voli 1. 11, II. 8, teleta 1. 13,75 — 16, II. 15, svinje 1. 22,50 — 23,50, II. 21,50 — 22 Din. Cene goveji živini so padle. Seno se je tržilo po 70 — 100, slama po 50 — 75 Din.

Vprašanje znižanja izvozne carine na žito in mlevske produkte. Iz Beograda poročajo, da se je v finančnem ministertvu vršila konferenca zastopnikov finančnega ter trgovinskega ministertva. Trgovinskih in obrtnih zbornice ter gospodarskih organizacij. Na konferenci se je razpravljalo o znižanju izvozne carine na pšenico, turščico in mlevske produkte ter so se vladni zastopniki izjavili pripravljeni, ustreči željam gospodarskih krogov.

Naše novo posojilo. Po časopisnih vesteh bo Blairovo posojilo gotovo odobedano. Finančni minister vodi sedaj, kakor smo že poročali, pogajanja z neko angleško bančno skupino o zaključku novega posojila. Po vesteh iz Beograda se pogajanja za to posojilo povoljno razvijajo.

Posejana površina v naši državi. Po podatkih poljedelskega ministertva je v naši državi posejano: z ržnjem 4.710.894 ha, s stročnicami 78.916 ha, z industrijskimi rastlinami 88.105 ha, s semenskiimi rastlinami 84.803 ha, s krmilnimi rastlinami 225.510 ha, polja v prahi pa je ostalo 923.407 ha. Celokupna površina znaša torej letos 6.976.193 ha proti 6.265.256 ha v lanskem letu in 6.029.168 ha v predlanskem letu.

Alpina montanska družba in železarna na Jesenicah. «Rije» javlja: Na dunajski borzi je vzbudil veliko pozornost neobičajno močan porast delnic Alpske montanske družbe. Ta porast se spravlja v zvezo s prizadevanjem te družbe, ki bi si rada priborila večino delnic Kranjske industrije železa na Jesenicah ter velikih industrijskih koncernov Felten in Schöller-Bleekmann.

Gradnja železniške proge Titel-Orlovat je že v veliki meri napredovala. Pričakuje se, da bo proga do oktobra popolnoma dovršena. Z izgradnjo te proge bo zelo olajšana zveza med Bačko in Banatom, a istotako z Rumunijo.

Razstava vin v Beli Crkvi. Vinogradniki iz Bele Crkve in okolice (Banat) priredijo dne 27. in 28. julija razstavo svojih vin.

Težkoče Balkanske banke. Iz Zagreba poročajo: Balkanska banka se nahaja v težkočah, ker na eni strani zaradi pomanjkanja denarja ne more v polni meri izterjati svojih terjatev, na drugi strani pa iz tega vzroka ne more poravnati vseh svojih obveznosti. Vendar ne obstoji nevarnost za vlogo. Tudi so vesti o predstojećem polomu brez podlage.

Prisilno poravnalno postopanje je odobreno nad protokollirano d. d. Hinko Kaufmann v Zagrebu.

Oddelek finančne kontrole pri mariborski carinarnici. Pokrajinska uprava za Slovenijo objavlja: Na temelju odobrenja Generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu z dne 15. junija 1923, št. 19.153, se v področju sreske uprave finančne kontrole Maribor l vpostavi pri glavni carinarnici 1. razreda v Mariboru oddelek finančne kontrole Maribor 3 z dnem 20. julija.

Pokrajinska monopolna direkcija v Ljubljani razpisuje za 27. julija 1923 ofertno dražbo za oddajo kleparskih, krovnih in plesarskih del v tobačni tovarni v proračunjenem znesku 188.000 Din. Dražbeni pogoji so na razpolago pri gornji direkciji.

Seznam importnih in eksportnih trvdik iz okraja trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, ki obsega vse Slovenijo z delom Prekmurja, bo izšel za časa III. Ljubljanskega velikega sejma. Oblika mu je približno 12/20 cm. Ta seznam bo dobrodošel vsemu trgovskemu svetu in bo razširjen ne le po Sloveniji in po drugih delih naše države, marveč tudi v inozemstvu. Razposlan bo konzulatov vseh tujih držav ter trgovskim agencijam kraljevine SHS v inozemstvo kakor tudi drugim korporacijam in gospodarskim organizacijam v naši kraljevini. Zato je inseriranje v njem priporočljivo in lo za trdke najboljša reklamno sredstvo, zlasti še za špedijske trdke in za banke. Naročila inseratov — v obliki ki najmanj pol strani — se sprejemajo med uradnimi urami v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani do 31. julija.

Francosko-avstrijska trgovinska pogodba je bila v avstrijskem parlamentu sprejeta.

Produkcija sladkorja v Poljski. Ceni se, da bo sladkorna kampanja 1923-1924 v Poljski dala 9000 vagonov več sladkorja nego lani.

DOBAVE

Dobava mesa. Pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani 24. t. m. druga ustmena javna licitacija za dobavo mesa od 1. avgusta do konca septembra t. l. ljubljanski garniziji. Predpisani pogoji v pisarni intendanture na vpogled.

Dobava bele moke. V pisarni Intendanture Dravske divizijske oblasti v Ljubljani 20. avgusta ob 11. dop. prva javna ustmena licitacija glede dobave 10.000 kg čiste pšenične bele moke, tipa št. 0. Istotam predmetni pogoji na vpogled.

Nabava pogonskega in drugega potrebnega materiala. V pisarni Intendanture dravskega odseka, oddelka za mornarico v Zemunu, 6. avgusta ob 11. dop. ofertalna licitacija glede nabave 8 ton bombaža za čiščenje strojev, nadalje 2 toni cunj za čiščenje strojev, 9 ton mila za pranje in pol tone Štaufferjeve masti. Natančnejši podatki in trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Trboveljski premog in drva

stalno v zalogi vsake množine Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Več spretnih pletilk

3 sprejme takoj proti dobri plači tovarna pletenin „IKA“ v Kranju.

Pozor, konsumenti drož (kvasa)!

3858 Z osirom na navijanje cen s strani karteliranih tovarov drož, sem se odločil ustanoviti tovarno drož ter iščem v to svrhu več delničarjev, oziroma družabnikov. Kot dolgoletni strokovnjak bi jamčil za najboljši kvas ter 40 %, cenejši kakor od konkurence. Dopisi prosim naj se pošljejo na moj sedanjí naslov:

Friderik Nejtek, tehnični vodja žganjarno, tovarna kvasa, Vlo 84 pri Ljubljani.

Akordni delavci!

Sprejme se takoj 30 delavcev za akordno delo, izkop, betoniranje na stavbišču Okrožnega urada na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Dela za več mesecev. Sprejema se na stavbišču.

3862 Stavbna družba.

Za neko tuzemsko tvornico sukna se išče

izvežban potnik,

ki bi prevzel poleg svojih predmetov še zastopstvo in razprodajo blaga te tvornice. Potnik mora biti dobro vpeljan v celi Jugoslaviji, tako pri trgovcih, kakor tudi pri oblastih. — Ponudbe s zahtevano provizijo je poslati upravnistvu «Jutra» na «Potnik šte. 160».

3859

Proda se v Slov. Goricah

posestvo s pekarijo,

njivami, gozdom in sadnim vrtnom zaradi se itve po ugodni ceni. Ponudbe na podružnico «Jutra», Maribor.

3788

Stavbenik 128

RUD. ROČAK

v Trbovljah Izvršuje vsa stavbena dela. Lastno tesalstvo. Izdelovanje stopnic. Teraco-tiak. Brezkonkurenčne cene.

Najstarejša slovenska

pleskarska in čarska delavnica

Ivan Bricelj, Dunajska cesta 16 se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.

3860

L. Mikuš

Ljubljana Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo! Zaloga sprehajalnih palic 12 Popravila točno in solidno!

Zvonimir Kosem:

Tomažev zaklad

Izmed vseh ljudi, kar jih je živeło na tistem hribu, mi je bil najbolj všeč korenjak Tomaž. Ko sem ga videl prvič s krampom na rami in z odpeto srajco pod vratom, kako je korakal bos po kameniti cesti sem si takoj mislil: «Ta človek bi se šel metat s samim medvedom!»

Se tisti dan sva postala prijatelja. Podal mi je svojo kosmato, žuljavo roko kakor star znanec in se veselo posmehal:

«Eh, lepo je, če je človek mlad in zdrav!»

Sedla sva h kozarcu tepkovca pod košati oreh in Tomaž mi je povedal, da je po poklicu dinar. Večinoma da koplje v vinogradih in na polju in da mu je to delo še najbolj po volji, ker je treba krepko mahati.

«Pa pojdiva domov!» me je povabil naposled in si zadel kramp na ramo. «Mrač se že, jaz pa si moram skuhati večerjo. Veš, imam tam na koncu hriba nekaj, kar je bolj podobno brlogu kakor bajti. Pa za men: je že dobro — jaz sem skromen.»

Ko sva stopala skozi vas, pa se je nagulil k meni in mi skrivnostno pomelilnil:

«In veš, kaj imam še? Nekaj takega, česar ne prodam za ves svet. Zaklad, majhen zaklad imam ...»

«Šališ se, Tomaž?»

«Pa če ti zaklad pokažem?»

«Že verjamem, že verjamem, prijatelj!»

Zavila sva iz vasi po ozki stezi mimo travnikov in vinogradov, krenila v mračno globoč, potem pa zopet navzgor po strmi rebri. Tako sva dospela do napol podrti kolibe, ki je visela na bregu.

«To je moja palača!» se je pošalil Tomaž in vrgel kramp z rame. «Nima sicer ne oken ne vrat — ali jaz sem zadovoljen! Pogledj, tukaj pa leži!»

Sredi kolibe je bilo nametane nekaj slame, in rumena rjuha je ležala na njej.

«Učičkaj se!» mi je ponudil klado, ki jo je privlekel iz kota. «Premišluj medtem, kako lepo sijajo zunaj zvezde in mesec ali kakšen veter da vleče ali kar hočeš — jaz pa si bom tačas skuhal večerjo.»

In pričel je kuhati. Ognjišče je bilo staro in razdrapano, ali Tomaž se je tako spretno sukal pred njim, da je bila večerja gotova prej, nego bi si bil mislil.

«Tako — zdaj bomo pa večerjali!» Širok in kosmat je postavil lonec s skuhanim krompirjem predme, sedel še sam na klado in pričel zajemati z veliko leseno žlico.

Po večerji je rekel:

«Bogu čast in slava — kakor kralj sem se pogostil! ... Zdaj pa pojdi z menoj, da ti pokažem še svoj zaklad!»

Stopil sem z njim iz kolibe. Topla noč je bila, na nebu so žarele zvezde, in mesec se je bleščal na vzhodu. Nekje globoko snodaj v vasi je lajal pes.

iz bližnje goščave se je oglašala sova. «Tukaj!» mi je pokazal Tomaž z roko.

Za hišo je stalo pritlikavo, zgrbljeno drevo, ki se mi je zdelo, iz mraka štrleče, še bolj siromašno, kakor je bilo v resnici.

«To je moj zaklad, moja lepa breskev!» se je pohvalil Tomaž. «Drugi imajo gradove palače, jaz to breskev, ki je ne zamenjam ne z gradovi, ne s palačami ... Tu, dragi moj, pod to breskvijo, so moji najlepši spomini, tu sem najrajši zahajam in počivam ...»

Radoveden sem vprašal:

«Kakšni spomini te vežejo na to borno drevesce?»

Takrat si je segel Tomaž z dlanjo preko oči in nagnil glavo.

«Mati moja, mamica!» je zavzdihnil in glas se mu je tresel. «Tu je bil njen najljubši prostor, tu je najrajši počivala, tu je prebirala molek, in tu sva jeseni skupaj obirala zrele breskve ...»

Pet let je že tega, kar mi je umrla ...

In Tomaž, korenjak, je zajokal. Zajokal ob svojem zakladu kakor otrok.

Šentjanški premog

se dobi po ugodnih cenah vsako množino.

Prodajni urad šentjanškega premogokopa Ljubljana, Krakov trg 10. 118

TAKO SE BO ZVIŠAL VAŠ PROMET

ako vršite smoteno in dobro premišljeno reklamo potom inseriranja, plakatiranja itd. To je pa mogoče le, ako poverite izvedbo iste podjetju, ki je na podlagi dolgoletnih izkušenj edino zmogčno dati nasvete, na podlagi katerih je mogoč uspeh in prihranek denarja. Odpadejo pa tudi nepotrebne skrbi za vodstvo, evidence, nepotrebne pisarje in reklamacije, kajti ravno pri trgovcu je izrek «čas je zlato» vedno na mestu. Ako se hočete o tem prepričati, obrnite se na nas in mi vam bomo radevolje sestavili brezplačne proračune.

ALOMA COMPANY

anončna in reklamna d. z o. z.

Centrala Ljubljana Kongresni trg 3

Beograd podružnica Sremska ulica 9

Veliki inkvizitor

Ljubezenski roman iz najzanimljivejših doba človeške zgodovine.

V.

Zabave inkvizitorskih kreator.

Palača inkvizitorja Petra Arbuesa je bila ogromna in prekrasna mavrska palača. V njej je nekdanji živel seviljski kralj. Okoli in okoli palače so bili prekrasni vrtovi, polni polni najlepšega cvetja in najboljše sadnega drevja; v najlepšem zatlaču pa je stal kiosk, ki je včasih služil kot kopel. Arbues je uporabljal kiosk v čisto druge svrhe.

Ta kiosk, skrit med drevjem in grmovjem, je bil prostor za vselej se stanke inkvizitorjeve s prijatelji, prijateljicami in ljubljami. Najvišji cerkveni dostojanstveniki so se udajali tukaj užitek, kakršnih bi se ne bili mogli izmisliti noben posvetnjak.

Tu so ponoči fanatični cerkveni mogotci pozabili vselej na pretvarjanje in hinavjenje, s katerim so se morali kazati ljudstva podnevi. Ti ljudje so čutili v sebi tako divjo željo za izrešitvijo razburjenosti, da so samo še v krvi, mukah in ljubezenskih izgredih zveržene nenastitnosti nahajali zadovoljenja svojemu pohlepu po čustvenem uživanju. Že davno so pozabili, da so Kristusovi služabniki in zdelo se je, kakor bi se sam satan počlovečil v teh propalcah.

Bilo je iste noči malo pred polnočjo. V osamljenem kiosku je bila postavljena v veliki in elegantni dvorani razkošna miza. Najzibrajše sadje, najdražja jedila in najboljše vina, posodje iz kristala in kitajski porcelana, vino herersko, tintarotsko in malaško, sok banane ... vse je bilo pripravljeno in na razpolago odličnim gostom.

ki jim je predsedovala njegova pre-
zvišenost, gospod veliki inkvizitor se-
viljski. Strop te dvorane je bil okra-
šen s arabeskami, dragocnim delom
mavrskih umetnikov, po zidovih pa so
divne freske predstavljale sadje in
cvetje vseh vrst v čudoviti prirodno-
sti. Tu pa tam pa so bila po stenah
tudi polja s slikami razbrzdanih prizo-
rov iz mitologije. Te slike so bile tako
nesramne, da bi moral biti le svetnik,
kdo bi se ne razburil pri ogledovanju
tako pohotnih motivov. Vse salone je
bil popločen s bogatim mozaikom in
vsa dvorana je bila prirejena za vese-
ljaštvu najnižje vrste.

Družba, ki se je bila zbrala tega ve-
čera, se je najela in napila, še predno
je prišel tudi hlaeni gospodar, inkvizitor
Arbues. Vsem so bile glave že
razgrete, toda razum jih še ni ostav-
ljal. Ko je prišel inkvizitor in sedel na
svoje mesto, je nastalo zatorej spočet-
ka navidezno mirno razpravljanje.
Toda Arbues se je zakrohotal:

«Gospoda,» je dejal objestno, «se-
daj je uvedena inkvizicija tudi na Por-
tugalskem in kmalu ne bo na zemlji
več kotlička, kjer bi mi ne gospoda-
rili.»

«Tem bolj,» je rekel toletski nad-
škof. «Inkvizicija je mlin, ki melje
snetjavo pšenico za nebesa in izpre-
minja španske otrobe za nas v lepe
dubljone.»

«A dubljoni v rajske sladkosti in
razkošne praznike,» se je nasmejal
dominikanski prior zabuhlih lic in za-
režih očl.

«Bolje je biti inkvizitor, nego papež,
pri moji veri!» je dejal nadškof.

«Ej, papež je starec!» je rekel mlad
frater, lep kakor dekle. «Čemu
vsa lepota na zemlji, ako je človek
star?»

«Res je, Josip,» je pritrdil inkvizi-
tor. «Toda rajši bi prav za to menjal

s teboj in bi pripravnik v dominikan-
skem samostanu

«Tudi mi menjamo s teboj, zelenec!»
so vpili vsi križem.

«Ali si govoriš s Henriquezom?» je
vprašal inkvizitor tih mladega fratra,
ki je sedel ob njegovi levidi.

«Nisem ga našel,» je odgovoril fra-
ter. «Mislim, da niti ni potrebno, po-
navljati naročilo. Henriquez je zanes-
ljiv.»

Takrat sta se zakrohotala škofa iz
Malage in Toleda.

«O čem govorita, gospoda?» je po-
poslušal Peter Arbues.

«O lepih ženah in dekletih v vaši
Sevilji,» je odvrnil malaški škof.

«Dejal sem in pri tem ostanem: naj-
lepše, najzapeljivejše dekle v Sevilji je
Dolores Argoso, gubernatorjeva hči.»
Izenaden se je zdrnil Arbues. Saj
je prišel pravkar iz njene spalnice.

«O, kar se tiče Dolores,» je dejal
dominikanski prior, «ta vam je trdnja-
va, ki bi se ne dala nikomur zavzeti.
Dvakrat sem jo izpovedoval. Prelesto
dekle! Kaj je greh, niti še ne slutimenda.
A ponosna je in človeka zna
pogledati, da mu jezib kar otrpne. Sa-
mo čita preveč ... zdi se mi, da je
celo malo okužena s berezijo.»

«Krasna heretkinja! Moj Bog, če bi
človek to dekle videl goreti!» je vzkri-
pel toletski škof.

«Na grmadi ljubezni goreti ... ho-
čete pač reči?» se je zamejal škof
malaški. To bi bil triumf, ako bi vi ku-
rili pod njeno grmado kaj? Samo bo-
jim se, da bi se ob vašem ognju ko-
maj osmodila.»

Družba se je zakrohotala.

«No, no, saj ne govorim o svoji vro-
čini,» se je branil toletski škof, «da bi
bi se pri meni Dolores vsaj ogrela, na
vaši grmadi, pa bi prav gotovo zmru-
nila ... Toda mislim, da bi bila Dolo-
res trd oreh za njegovo vzoritost.»

«Zame? Mhief se je porogal inkvizi-
tor. «Ce ne poznate trsega oreha ...

jaz ga vam starem magari tukajle
vpičco vsehi!»

«Hoho, to bi bil prizor za bogovel
Samo da ima ta angel dva močna
stražarja: očeta gubernatorja in ženina
Estevana de Vargaal»

«Ne bojim se vseh treh ... samo če
se mi zljubi!» se je pobahal inkvizitor.

«Toda da se mi zljubi, treba prej do-
volj zakuriti v železcu. Zato dovo-
lite ...!»

Zvrnil je vase iz kristalne, krasno
brušene čaše merico vina in začel jesti
z najboljšim tekotom.

Kmalu nato se je razgrnila težka
svilena zavesa na koncu dvorane in
vstopil je familar, ki je imel službo v
predsobani. Familar je šel k inkvizi-
torju, se suženjski poklonil in dejal:
«Najmilostljivejši gospod, Henriquez
prosi, da ga pustim do vaše vzoritosti.»

Triumfalen nasmej je razsvetlil lice
Petra Arbuesa.

«Gospodje,» je vzkliknil, «sam satan
je slišal vašo željo. Takoj boste videli
tukajle pred menoj gubernatorjevo
krasotico.»

Družba je veselo vzklopela, medtem
ko se je inkvizitor okrenil k familaru
z ukazom:

«Naj le vstopita!»

Familar je odhitel. Vse oči so str-
mele k svilenemu zastorju.

«Prečistiti gospod,» je nadaljeval
Arbues in se obrnil s posmehljivim
glasom k toleškemu škofu, «jaz vas
prosim za tisoč dni odpustkov za Hen-
riquezove grehe. Zakaž Henriquez nam
sedajle privede najkrajše heretki-
njo seviljsko, da jo sežgem na lastni
grmadi.»

Svilena zavesa se je razgrnila in po-
javil se je Henriquez, blede, krvav, ves
premočen. Komaj se je še držal po-

konci.

«Kaj pa je to?» je vzkliknil inkvizi-
tor in skočil na noge

«Vaša vzoritost,» je odgovoril fami-
liar potr, «vsi naši birci so pobiti ali
vtopljeni; samo jaz sem se jedva re-
šil iz vode težko ranjen.»

«A Dolores? Kje je Dolores?»

«Imeli smo jo že na vozu, a odneali
so nam jo neznanec, ki so bili pravi
divjaki!»

«A vi vsi skupaj ste bili pravi naj-
eti!» je kričal inkvizitor.

«Storili smo svojo dolžnost ... bo-
rili smo se ... zaman.»

«A kje je Frasco?»

«Mrtev, premilostljivi gospod, mr-
tev ...»

«Lopov, poberi se mi izpred oči! Naj
te ne vidim nikoli več!» se je togotil
inkvizitor. «Gorje ti, ako se le še kdaj
prikažeš!»

Henriquez je še skušal oditi. Toda
od utrujenosti in izgubljene krvi se je
opotekel in se zgrudil. Družba mu je
hotela priskočiti na pomoč, ali inkvizi-
tor je pozvonil. Dva slugi sta vstopila.

«Odnesita ga!» je velel Arbues in se
okrenil h gostom: «Sedite! Pijte, jejte!
Prizor, ki sem vam ga obetal za nočjo,
pa boste gledali lahko še tem lepše v
kratkem.»

In družba je bila. Arbues, ves divj,
se je zalival, da je postal kmalu naj-
glasnejši in najbolj objesten. Očividno
ga je blamaža silno skelela.

Frater Josip, njegov ljubljeneec in
opreda, ga je motril s tužno porogljiv-
ostjo.

«Josip,» je dejal Arbues in se nag-
nil pripravniku k ušesu, «to vse mi
drago poplača gubernator!»

Misel divje radosti je preletela pri-
pravnikov obraz, a inkvizitor ni opa-
zil ničesar.

In gospodje so se gostili dalje do
zore. (Dalje prli.)

AUTO

Hifer
eleganten
ekonomičen

MATHIS

Glavno zastopstvo:
Ljubljana
Sodna ulica šte. 11
Telefon šte. 461

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana,
nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
Zahtevajte ponudbo! Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.
PISARNA: LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr. 8845

Hamburg - Amerika Linija

in
United American Lines Inc.

Filijalka
Simon Rmetec, Ljubljana
Kolodvorska ulica šte. 28.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, Izdaja točna
pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo 102
J. G. Drašković
ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević,
Karolinska cesta 180. — Split: Ante Bulić, Dioklecijanova obala 18. — Gruži:
Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja
Aleksandra 187. — Vel. Bečkerek: Dukan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik

Vesna

Brata Pohlin in drug
tvornica
vlastne, kovinastih gumbov, ključke in vinčle
za čevlje Ljubljana I, poštni predel 126,
sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množici
izvršujejo. Zahtevajte vzorce in ceniki Pri večjih naročilih popust. 130

Prostovoljna javna dražba

se vrši v ponedeljek od 8. ure naprej v bi-
ciklistični dvorani v Kolizeju in event. tudi
prihodnji dan. Prodajale se bodo razne
hišne oprave, starinske slike, po-
hištvo in orožje, dalje acetijska
naprava, vozovi, vrtni in sobni stoli
(tudi boljše vrste), kofe, okvirji, čev-
ljarski stroj, gonilno kolo, peči in
8837 še nebroj drugih stvari.

J. BRAJER

Ljubljana, Turjaški trg (Breg) 1.
Istotam se izdelujejo tudi vse vrste drugih
obutal, od najpreprostejših do najfinišne
izdelave.
Cene solidne! Posrežba točna!

NAJNOVEJŠE KNJIGE TISKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani, Prešernova ul. 84.

Coster-Debeljak: Til Ulenspiegel. Roman. Str. 551. — Vez. 70 Din, broš. 60 Din, po pošti 3 Din več.	Shakespeare-Župančič: Othello. Vez. 29, br. 23 Din, po pošti 1-25 Din več.
Ivan Lah: Angelin Hidar. Starokorotnska povest. Ilustriral Šuble. Vez. 32 Din, po pošti 1-50 Din več.	Ivan Pregelj: Azazel. Založba. Vez. 28, broš. 22 Din, po pošti 1 Din več.
Ant. Melik: Jugoslavija. II. del. Opis pokrajine. Str. 527. Z zemljovidom Jugoslavije. Vez na finem papirju 65 Din, broš. na slabem papirju 50 Din, po pošti 2 Din več.	Jurčič, III. zv. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 36 Din, po pošti 350 Din več.
Petrovič-Pugelj: Ploha. Veseloljra. Broš. 11 Din, po pošti 75 p več.	Hobhouse-Ogris: Liberalizem. Broš. 30 Din, po pošti 1-50 Din več.
Milčinski: Zgodbe kraljev. Marka. Ilustrirano. V. 18 Din, po pošti 1 Din več.	Ibsen-Mole: Gospa z morja. Vez. 24, br. 18 Din, po pošti 1-50 Din več.
Andrejev-Vidmar: Povest o sedmih obešenih. Vez. 22 Din, broš. 16 Din, po pošti 1-50 Din več.	Sienkiewicz-Mole: Z ognjem in mečem. V snopišču, do sedaj 5. Snopič s poštnino vred 9 Din.
	Pokojninsko zavarovanje nameščencev. Broš. 16 Din, po pošti 1 Din več.

Primarij 8816
dr. Fr. Derganc
ne ordinira od 15. do 31. jullja.

ALOJZIJ PAUSCHIN

LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA

ZALOGA
STEKLA IN PORCELANA.
STEKLA ZA URE, UMI-
VALNE IN KUHINJSKE
GARNITURE IN VSE V TO
STROKO SPADAJOČE
PREDMETE.

1938

Reform

steklenice za konser-
viranje sadja,
povrtnin in mesa so najboljše
in najcenejše.

Glavna zaloga za Jugoslavijo
pri tvrdki 1236
LOVRO PETOVAR v Ivanjkovcih.
Ceniki na zahtevo!

PLAKATIRANJE

v Ljubljani, Beogradu,
Zagrebu ter vseh osta-
lih krajih Jugoslavije
in inozemstvu

OSKRBI

INSERIRANJE

v vseh časopisih, revijah,
lah, koledarjih in Jugos-
laviji in inozemstvu
po originalnih cenah

ALOMA COMPANY

ANONCNA IN REKLAMNA DRUŽBA Z O. Z.

CENTRALA LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 3
783

BEOGRAD PODRUŽNICA
BREMSKA UL. 2

Mali oglasi

stanje z državnim davkom na izdatke vred do 20 besedi Dln 50 par. — Plača se vodenj napre (lahko tudi v znakah). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje politična stvar za odgovor ter manipulacijske pristojbine (1 Din).

Službe

DRŽAVNI PODURADNIK
z večletno trgovsko prakso, želi vladno službo kot pisarniška moč ali kaj sličnega. Vešč slovenske, arhivirane in nemščine v govoru in pisanju. Cenj. ponudbe pod »Neutrudljiv« na upr. »Jutra«. 6101

GOSPODIČNA
z večletno prakso, zmožna slovenskega in nemškega jezika, vešč vseh pisarniških del, sprejme mesto klerikalne ali blagajničarke, gre tudi na delo. Ponudbe pod »Jutra«. Maribor, pod »Kontoristinja«. 6098

TRGOVSKI POMOČNIK
manufakturne ali galanterijske stroke, detailist, z dobro referenco, se sprejme za 1. septembra pri Jakobu Lahu, Maribor. 6078

SKLADIŠČNIK
kolonialne stroke, starejša moč, službuje vedno pri tej stroki, vešč vsakega tozadevnemu poslu. Iščo mesta za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe pod »Skladiščnik 6070« na upravo »Jutra«. 6070

IZUČENEGA SIRAARJA
zmožnega vseh mlekarstvih in siraarskih opravil, sprejme mlekarja v Sunji. Plašne pogoje naznaniti. 6065

GODBENIK
ki igra krilni-rog (Flügelhorn) želi ob nedeljah pomagati godbi na pihala. — Pismeni dogovor 8 dni pred nastopom. Naslov: »Krili-rog« upr. »Jutra«. 6055

PROVIZIJSKO ZASTOPSTVO
išče trgovski potnik za Slovenijo in Prekmurje. — Ponudbe na podružnico »Jutra«. Celje, pod »Zanesljivost«. 5986

KOT PRAKTIKANT
z trgovsko šolo želi vstopiti 18letni mladenič k večjemu eksportnemu podjetju z delnim prideli ali lesom. Ponudbe pod »Praktikant« na upravo »Jutra«. 5964

SOFER
avtomobilnikar, išče primerno mesto, gre tudi na delo. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Sofers«. 5961

STENOGRAFINJO IN STROJEPIŠKO
či popolnoma obvlada nemško in slovensko stenografijo, sprejme takoj odvetniška pisarna dr. Fran Novak & dr. Alojzij Kopal, Ljubljana, kamor je nasloviti ponudbe. Začetnice popolnoma izključene. 5928

ZASTOPNIKA ALI POTNIKA
sprejme s 15. avgustom trgovina z galanterijskim, norimberskim blagom in pletenimi v Ljubljani. Sprejme se le strokovnjak in vpeljana moč. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »642«. 5901

SLUŽBO TRGOVSKEGA POTNIKA
za Slovenijo s kolonialnim blagom iščem. Ponudbe na upravnitvo »Jutra« pod »Provizija«. 6112

SIVILJA
pridna in izobražena, išče primernega dela kot šivilja v Mariboru. Cenj. ponudbe na podruž. »Jutra« pod »J. D. S.« Maribor. 6171

UCENKA
poštenih staršev, pridnega, z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme za trgovino z mešanim blagom. Ponudbe pod »Marljiv 6000 in vesten« na upr. »Jutra«. 6000

PRIMORSKI SLOVENEK
absolviran ekonom, vešč slovenskega, italijanskega ter deloma nemškega jezika, bivši ravnatelj državne trdnice v Monfalcone, išče primerno službo pri kakoli grščini ali veleposredstvu v vinorodnih krajih. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Goriški Slovenec«. 5874

DRVARJE
iščem za izdelavo meter-skih drv 1 ali 2 partiji delavcev. Plača po dogovoru. Oglasiti se lahko tudi pisмено na Andrej Humar, Gorenja Sava, p. Kranj. 6186

KROJASKI POMOČNIK
išče dela. Ponudbe pod »Bojka moč 815« na upr. »Jutra«. 6186

PRODAJALEC
ki je prvovrsten strokovnjak za mlevalne izdelke, dobro vpeljan v Ljubljani, in okolici, se išče za takojšnji nastop za Ljubljano. Trezen, priden in vesten, vešč ima prednost proti kakoli dobri mesečni plači. Ponudbe pod »Mokar« na upr. »Jutra«. 6119

TRGOVSKI POMOČNIK
z večletno prakso, želi mesto v trgovini mešanega ali manufakturnega blaga. Naslov pod »Dobra moč« na podr. »Jutra«. Maribor. 6145

UPOKOJEN 6146
DRŽAVNI URADNIK
34 let star, zmožen slovenske, nemščine ter deloma italijanske, išče primerne službe, tudi na delu. Ponudbe pod »Upokojenec« na podr. »Jutra«, Maribor. 6145

TOVARNA
vešč podjetje, bančni zavod, ki hoče imeti pridnega, zmožnega uradnika, knjigovodjo-korespondenta, vešč jezika, naj izvoli pisati upravi »Jutra« pod »Stalno mesto«. Nastop takoj. 6168

GOSPODIČNA
ki zna tudi šivati, išče službo pri boljši družini ali gostilni v kuhinji, ker bi se rada še nekoliko izučila v kuhanju. Plača postranska stvar. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Poštena«. 6118

NATAKARICA
spretna, ki bi spala pri starših, se sprejme takoj pri št. 6, Dunajske ceste. 6160

ELEKTRIKAR-STROJNIK
v vseh v stroko spadajočih delih samostojen delavec in zanesljiva moč, išče takoj službo. Ponudbe pod »Zanesljiv« na podružnico »Jutra«, Celje. 6170

KUHARICO
samostojno, za boljšo hišo, iščem za Zemun od 23. julija. Plača 350 Din mesečno. Prijave do 18. t. m. Bled, vila Tonies, soba 1. 6181

Kupim
HRASTOVE PLOHE
50 mm debele, 3 m dolge, paralelno rezane, od 24 do 34 cm široke, kupim. Boro-rove in smrekove deske, prvovrstne in suhe, rez specijalne in se ista ponudnik naznani pismeno. Bukove plohe, nežajmane, I. in II. vrsta, 85, 90, 95 in 100 mm, od 2 do 4 m dolžine in 24 do 50 cm širine, vsakih približno 4 kubične metre. Bukovo ogelje, suho, brez prahu. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Stalna kupnja« do 20. t. m. z navedbo cen in množine. 6181

GOBE
kumno, jancev lipov cvet

Geršak & Co., Ljubljana
Kongresni trg št. 10.

STAREGA SVINCA
vasko množino, kupimo. Puškarna v Kranju. 2653

VREČE
106
rabljene, dobro ohranjene, kupi Jos. Bahovec, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 7. 2653

MIZNI ŠTEDILNIK
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Štedilnik«. 6043

SIVALNI STROJ
ženski, kupim. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Dobro ohranjeni«. 6118

ZDRAVEGA KOSTANJE-VEGA LESA
kupimo vsako množino za tanin in bukovega ogelja, suhega, s vilami naloženo ter suha bukova drva, lahko tudi za jesensko oddajo. Ponudbe s ceno franco vagon pod »Plačilo pri prejemanju« na upr. »Jutra«. 6184

CITRE
6121
stare, četudi pokvarjene, kupujem, kakor tudi zastavne listke. Naslov pri upr. »Jutra«.

DOBRE VINSKE SODE
od 200 do 600 litrov, splošno za transport, kupim. M. Kramar, Cerkije pri Kranju. 6161

JEKLENA ZAPIRALA
(Stahlrollbalken), rabljena, se kupi. Ponudbe z navedbo mer pod »Zapirala« na upr. »Jutra«. 6188

Prodajam

DVOKOLESA
117
mali motorji, otroški vozički, sivalni stroji in pnevmatika najceneje. »TRIBUNA«, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

OTROŠKI VOZIČKI
vešč vrst, od 250 Din
DVOKOLESA
novi modeli, z dobro pnevmatik, že od 1500 Din naprej.

MOTORČKI
najnovejši amer. tipa »Evans« in D. K. W. Ori-oneta. Motorčeta, PNEUMATIKA, značilne z garancijo od 16 Din, plašči od 65 Din. Preprodajalci in mehaniki znižane cene. Sprejemajo se vsa popravila, emajliranje in ponikanje. — »Tribuna«, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 189

MEYERS KONVERSA-TIONS-LEXIKON
zadnja izdaja, naprodaj v Hilsnerjevi ulici št. 7/II. 1. 6074

KOCIJA
6072
črna lakirana, malo rabljena, angleška oprema za 2 konja, nove zelene sani (šla za zapeljivost) in večja množina prvovrstnih domačih salam, se prodaja. Cena po dogovoru. Naslov v upr. »Jutra«.

MOŠKO KOLO
E. S. K. A., skoro novo, za dirko, se prodaja. Penko, Maribor, Stritarjeva ulica št. 20. 6005

KOLESARJI, POZOR!
Prodajam lahko dirkalno kolo iz zdravstvenih razlogov. Sumer Avgust, trgovec, Laško. 6073

SMREKOVNO LUBJE
1 kg 4 K franco vagon; Slivovko, približno 45 odst. izvratno domačo, 1 liter 120 K; 5 kompletnih milinskih kamnov, leseni deli, z vodnim kolesom, vse hrastovo; gepelj vitelj, rabljen, 30.000 K; ogelja, vagon, 1 kg 4.40 K, franco vagon; hrastove deske, 30, 34, 27, 40, 5, 50, 55 in 60 mm; smrekove deske, madira, 3200 K, se prodajo pod »Blago« na upr. »Jutra«. 6062

ČEVLJE
najboljši in najceneje dobi pri Janko Kos, čevljar, Rožna dolina pri Ljubljani. Promenačni čevlji za dame po znani znižani ceni. 6088

RADI OPUSTITVE
čevljarske obrti naprodaj trije sivalni stroji, orodje in pohištvo. Marija Zupan-šič pri A. Logarju.

LOKOMILO
prevozno, 18 ka. ter žago, venecijansko, z vodnim kolesom in transmisijo, poceni prodaj. Mihael Jošt, veleposrednik, Gotovlje, pošta Zalec. 6129

VREČE
6123
Kemična tovarna v Mostah prodaja približno 8000 komadov rabljenih vreč. Ogleda se v tovarni.

2 BENCIN-MOTORJA
prodajam. 1.) 6 do 7 HP. Schutterlevarth. 2.) 4 do 5 HP. Internacionale. Oba v popolnoma dobrem stanju. Anton Kremžar, št. Vid 74 nad Ljubljano. 6111

ZIČNE MREŽE
za ograje vrtov, drevesnic, kurjih dvorišč, prepreke oken in lin. vaskovrstne žične tkanine iz železne, pocinkane in medne žice za tehnično in industrijsko uporabo ter elastične posteljne mreže na lesenem okvirju različnih velikosti izdeluje in pripravlja: Evgen Ivanec, tovarna žičnih tkanin in pletenin, Sodražica, Dolenjsko. 5296

KOMPLETNI FOTOGRAFIČNI APARAT
prodajam. Kodak za 350 Din, dobro ohranjen otroški voziček za 875 Din ter slatice uhanke in broš za narodno nošo. — Naslov v upravi »Jutra«. 6169

Nepremičnine

LEPA ENONASTROPNA HIŠA
v Mariboru, z gostilno in trgovino, se zaradi prevelike ugodne prodaje. Vprašajte pri podruž. »Jutra«, Maribor. 6095

HISKO
z vrtom v Ljubljani ali okolici kupim ali vzamem gostilno v najem. — Ponudbe s ceno na Janko Stare, Kamnik. 6047

KMETIJA
in pet oralo travnika na periferiji Ljubljane se odda za več let v najem. — Ponudbe pod »Travniki« na upr. »Jutra«. 6025

PRODAJ HISO
popolnoma novo (vilo), z vsem pol orala zemljišča, takoj. Oddaljenost pol ure od Celja, leži na jako lepem prostoru, polje se pri brivcu in laščarju Koštomaju v Celju. 5910

LEPA VILA
z vrtom pod ugodnimi pogoji naprodaj. Informacije samo v nedeljo 22. t. m. ob 2. uri popoldne v Ptaju. Ljutomerka cesta 25. 6133

PRODA SE HIŠA
z gospodarskim poslopjem, štiri njeve, travnik, sadni vrt in gozd; nahaja se blizu blaškega jezera na Korškem v Avstriji, event. se zamenja za manjšo hišo v Jugoslaviji. Naslov pove upr. »Jutra«. 6115

TRGOVSKA HIŠA
z dobrodoščo pekarijo v industrijskem mestu Sloveniji naprodaj. Ozira se samo na kapitalistične re-flektante. Ponudbe naj se pošljejo na upr. »Jutra« pod »Trgovska hiša«. 6142

POSESTVO
6156
5 oralo zemlja in vse kar stoji in leži, pol ure od mesta, pri veliki cesti, se prodaja. Tezno 43, Maribor.

Stanovanje
OPREMLJENO SOBO
išče za takoj mlad zakon-ski par s lastnim posteljnim peritom. Ponudbe na upr. »Jutra« pod »Miren«. 6052

STANOVANJE
5/5 na periferiji mesta se zamenja z enakim ali večjim v mestu. Ponudbe pod »Zamenjava« na upravo »Jutra«. 5913

KDOR MI POSODI
proti vknjižbi 15.000 Din mu odstopim eno sobo, ako potrebujem tudi kuhinjo. Hiša je oddaljena 6 minut od kolodvorja Celje. Ponudbe pod »O. P. 73« na upravo »Jutra«. 6141

NA STANOVANJE IN HRANO
ali tudi samo na stanovan-je, se sprejme takoj gos-pod. Polize se pri upravi »Jutra«. 6139

MEBLOVANO SOBO
event. s hrano, iščeta dve boljši gospodini. Naslov v upr. »Jutra«. 6107

Lokal

GOSTILNO
v najem išče mlad zakon-ski par brez otrok na do-bro ločenem kraju. Vzame tudi na račun. 6088

LOKAL
5968
ali že vpeljana trgovino, vzamem v najem na pro-metnem kraju v mestu ali na delu. Cenj. ponudbe pod »Trgovina« na upravo »Jutra«.

VELIKI LOKAL
pripraven za kavarno, gos-tilno, restavracijo ali za trgovino, s stanovanjem ali brez stanovanja, se odda za več let. Ponudbe na Franjo Korent, Maribor, Smetanova ulica 48. 3518

LOKAL
6021
na prometnem kraju v Ljubljani, se odda. Dose-danji lastnik je priprav-ljen vstopiti v novo vpe-ljano podjetje. Dopisi z navedbo stroke se prosi-jo pod »Dobro mesto« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kon-gresni trg št. 8.

V NAJEM
6149
ali na račun se vzame gos-tilna v mestu ali na de-želi. Ponudbe pod »Dobra moč« na podr. »Jutra«, Maribor.

VELIKA GOSTILNA
z velikim dvoriščem, kra-ne kleti, veliki salon, čez 2000 kvadratnih metrov notranjega prostora, za vsako obrt ali tovarno pri-praven, se zaradi bolezni za 10 milijonov kron prodaja. Pismene ponudbe pod »De-set milijonov« na podr. »Jutra«, Maribor. 6151

Dopisovanje
SAMOSTOJEN MOJSTER
boljša obrt, 30 let stár, z dobro vpeljano obrtjo ter lepim stanovanjem in po-hištvo, se želi seznaniti radi takojšnje žentive z gos-podini ali vdovo brez otrok iz boljše rodbine s premoženjem in gos-podinsko izobrazbo. Le re-ene ponudbe s sliko poslati na podružnico »Jutra«, Mari-bor, pod »Mojster lju-bavi«. Tajnost zadržana. 6006

ZNANJA
želi posestnik in gostilni-čar, star 38 let, z gos-podini ali vdovo, dobro-erčno, močno, zdravo in do-bro gosposdinjo v svrhu poznejše žentive. Na ner-vozne in s milijoni neiz-polnihv zahtev se ne re-flektira. Cenj. ponudbe pod »Notranje« na upr. »Jutra«. 5995

DIJAK IN DIJAKINJA
člana Ferjalnega saveza-izšeta 4 dijake in dijakinje za skupno potovanje v Dal-macijo. Dotični naj pošlje-jo svoje naslove na upravo »Jutra« pod »Dalmacija«. 6122

ZENITNA PONUDBA
Katera mlada, inteligentna in simpatična gos-podinja lepega značaja in prete-losti, pa brez premoženja, želi imeti prijeten dom in blagega soproga ter se po-ročiti z 32letnim, inteli-gentnim in plemenitobu-čnim, zelo dobro situiranim gos-podom, se naj oglasí na upr. »Jutra« pod »Moj-dom« s polnim naslovom in sliki, ki se vrne ali za-menja. Diskrecija zadržana. V slučaju sporazuma, bi lahko prebila skupaj dopust v avgustu v kakem letovišču ali pri sorodni-kih na Dunaju. Upoštevajo se samo resne ponudbe in s polnim naslovom. 6140

MLADENIČ
6132
29 let star, lepega, resnega značaja, z boljšo stalno službo, želi znanstva s pridno, simpatično gos-podini do 24 let, katera bi mu v slučaju medsebojne simpatije hotela pomagati do lastne stebre ter mu po-stati idealna družica v življenju. Le resne ponudbe sliki, ki se vrne, pod »šifro« »Duševno sorodstvo« na upr. »Jutra«, Ljubljana.

MIROSLAV BOROVECI
Moja pisma dobiš v uprav-ništvu. Pozdravlja Vera. 6125

BRIVEC
samostojen, v inozemstvu, po nekrivdi ločen, 34 let star, z dobrodoščo brivnico in kompletno urejenim stanovanjem, obstoji iz dveh sob in kuhinje, želi znanja v svrhu družbenega življenja z gos-podini, vdovo ali enako ločeno od 25 do 40 let staro, z nekaj pre-moženja, vdovo s pokojni-mo imajo prednost. Uvažuje se le resne ponudbe sliki, ki se vrne. Naslov: Dragotin R. Kitar, brivec, Ptuj, Miklošičeva ulica. 6117

POKLEKNIL NE BOM
ali ljubil bom temno oko, devojko, katera mi hoče darovati svoja čustva, živ-ljenje. Imam 24 let, aka-demično izobrazbo, dobro stalno mesto, podjeten in sentimentalen sem. Imam priliko, otvoriti do-blikanosno podjetje, a manjka mi kapitala. — Lepo devojko, ki je pono-na nato, da je mlada, sve-ža, ki se ne pusti ogovar-jati na cesti, prosim, da piše pod »Kdo si? 1924« upr. »Jutra« in priloži sli-ko, katero na željo vrnem. Resno! Diskretno! 6168

PIKA IN POLONCA
Poštoležeča koresponden-ca prepovedana, torej ne-mogoča. Brihtne glavce Pike in Polonce bodo gotovo najdlje izhod iz nastalega položaja. Prošnja obvesti-la na upr. »Jutra« pod »Baika«. 6116

KJE JE, KAJ JE — SREČA?
Morda bogastvo, morda uživanje? Morda ljubezen? O lep je zakon ljubezni! Lepa črnooka, mlada de-vojka, ki hoče biti ljubile-na, ki razpolaga z večjo gotovino, naj piše pod »Neuvele cvetke« upravi »Jutra« s sliko, katero vrnem. Strogo tajno. 6107

2 INTELIGENTNA PODJETNA TRGOVCA
Ocha, abetinenta, bi bila pripravljena oženiti se z deklicami ali vdovami mile narave in dobrega srca v starosti od 20 do 26 let, katera imate trgovino ali posestvo, najraje na delu, Samo resne ponudbe sli-ko, katera se zamenja, pod »Modrook, Črnooki« na Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kon-gresni trg št. 8. 6158

Razno

LIPICER FRANC
krojač na Dolenjski cesti št. 12 je zopet otvoril svo-jo krojaško delavnico. Ob-činstvu se vlijudno pri-poroča. 5973

NASLOVI
138
dobrih in zanesljivih sta-novanj za dijake in dija-kinje se dobijo pri gos-podu M. Likarju, Poljanska cesta 87, vila Bergman.

FRANCOŠČINO
in nemščino poučje gos-pa, bivša učiteljica, Ura 8 Din. Naslov v upravi »Jutra«. 6110

MANUFAKTURA
prevzame v komisijko razprodajo (na malo) trgo-vec na delu. Naslov v upr. »Jutra«. 6088

DRUŽABNIKA
ki bi prevzel komercijalno vodstvo pri večji že vpe-ljani agenturi v Ljubljani, se išče. Potreben kapital od 100.000 Din dalje. Dopisi se prosi-jo pod »Agen-tura« na Aloma Compa-ny, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg št. 8. 6017

DRUŽABNIKA
išče trgovsko podjetje, do-bro vpeljano, z lokali na najpomembnejši točki Ljubljane z okoli 300.000 do 500.000 kronami in osebnim sodelovanjem. Po-nudbe pod »Sodelovanje« na upr. »Jutra«. 6030

POSEST
6157
realitetna pisarna, Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Kupi:
Vilo ali enodružinsko hišo na Bledu. Več eno-ali dvodružinskih hiš v Ljubljani ali bližnji okolici.

Proda:
Več trgovinskih hiš na de-želi, razne trgovske in sta-novanjske hiše v Ljubljani in okolici, tovarno les-nih izdelkov, več industri-j na delu, krasno novo-zgrajeno dvodružinsko vilo z vrtom v Ljubljani, hišo z gostilno in prvovrstno ka-varno v mestu, več kmet-skih posestev, gozdov ter stavbenih parcel v Ljubljani.

Potrebuj:
Večje število komfortnih event. tudi v naprej plačljivih prostih stanovanj od 2 do 5 sob s pritliklami, proti visoki najemnini, nagradam in event. drugim ugodnostim za takoj ali je-senski termin ter prosti lastnike novih hiš in onih, kateri zdajajo, za tozadevne prijave. Išče v najem: trgovske lokale, gostilne, mesarije, milne in žage. Odda: Stanovanje v novi hiši. Zamenja: Stanovanja in trg. lokale v središču mesta za večje. Gozd na Dolenjskem za hišo v Ljubljani.

GRAFOLGIČNA SKICA
značaja 20 Din, portret 75 Din. Važno pred poro-ko, zasedbo zaupnega me-sta itd. Vpošljite najmanj 30 vrstic s črnilom, Ciril Supančič, Ljubljana, Go-sposka ulica 3/III. 6159

TIHI DRUŽBENIK
za dobičkonosno podjetje, edino te vrste v Jugosla-viji, se išče v svrhu pove-čanja obrata. Dopisi pod »Solidnost« na upr. »Jutra«. 6124

KOT DRUŽBENIK
želi pristopiti posestnik z dežele k že vpeljanemu podjetju, najraje lesni trgo-vini s par sto tisoč kronami. Kot trgovsko naobra-ženo, želi aktivno sodelo-vati. Cenj. dopise na upr. »Jutra« pod »F. B.« 6114

MANJŠE AGENTURE
katero same težko uspe-va-jo, se sprejmejo kot družabniki v večjo agen-turo. Dosedanji lastniki bi fungirali kot šefi svoje dosedanje stroke. — Po-nudbe z navedbo stroke in vpeljavnosti pod »Ekel-stenica« na Aloma Compa-ny, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg št. 8. 6019

MISJI TIFUS — BACILI
so najboljše sredstvo za pokončevanje hišnih miš, podgan in poljskih miš. Dobiva se v lekarni P. Kuralt, Gosposvetska ce-sta v Ljubljani. 6011

PREMATIKO
VSEH ZNAMK ZA AVTOMOBILE IN KOLESA
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-BKO

KAKO NAROCIS
»Mali oglasi« »Jutra«? — V pismu napiši kdaj, kolikokrat in kaj želiš, da se tiska kot Tvoj »MALI OGLAS«. Za prvih 20 besed tega oglasa moraš na-prej poslati 5 Din, za vsako besedo od dvajsete na-prej pa 50 par. Lahko pla-šča tudi v znakah, ki jih priložiš pismu. Doplačilo mesto pisma piši, če poš-lješ istočasno po položni-či denar. Naslov v vseh slučajih: Uprava »Jutra« v Ljubljani. — Ker prihaja na »Male oglase« »Jutra« navadno veliko po-nudb, je najbolj pripravnno, če navedeš v svojem oglasu natančen naslov, na katerega Ti naj pošljajo ponudbe.

20-letnica Kranjsko-gorske podružnice S. P. D.

Kranjskogorska podružnica S. P. D. na znanja, da je glavna direkcija državnih železnic v Beogradu dovolila poseben potniški vlak na progi Jesenice-Kranjskogora za dan 15. julija letos, ko se vrši planinska veselica ob priliki praznovanja 20-letnice podružnične obstoja pri koči na Gozdu pod Vrščem. Zajedno je ista direkcija dovolila ugodnost polovične vožnje za dan 14. in 15. julija vsem onim potnikom, ki se izkažejo z izkaznico S. P. D., oziroma njegovih podružnic.

Omenjeni osebni potniški vlak bo od-peljal iz Jesenice v Kranjskogoro dne 15. julija po prihodu ljubljanskega jutranjega turistovskega vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 4. uri 40 min. ter pride na Jesenice ob 6. uri 55 min. — tedaj nekako ob 7. uri. Prihod v Kranjskogoro nekoli-ko pred 8. uro. Zadnji vlak iz Kranjske-gore na Jesenice odpelje dne 15. julija ob 20. uri 28 min. in ima zvezo z Ljubljanskim turistovskim vlakom, ki dospe v Ljubljano ob 23. uri 45 min. — Tedaj vlakovna zveza za enodneveni izlet zelo ugodna. Razen tega odpeljeta iz Jesenice v Kranjskogoro v soboto dne 14. julija dva vlaka in sicer ob 18. uri 40 min. (od-hod iz Ljubljane ob 15. uri 10 min.) ter ob 21. uri 55 min. (odhod iz Ljubljane ob 18. uri 55 min.). Tedaj vlakovna zveza ugodna tudi za vse one, ki pridejo lahko že v soboto v Kranjskogoro, oziroma v koči.

Po prihodu posebnega potniškega vla-ka v nedeljo dne 15. julija in po spre-jemu gostov na kolodvoru v Kranjsko-gori je odhod po lepi složni poti k niti dve uri od »Atjeni« koči na Gozdu, kjer bo ob 11. uri slovesna služba božja s krat-kim planinsko-religioznim nagovorom, popoldne ob 14. uri pa planinska tombo-la in po tomboli prosta zabava s plesom. Pri veselici sodelujeta godba

Domače vesti

LAZE, LAZARJI, LAZICE.

Šumi, šumi Sava, in v njej mnogi
lava. Še več jih pa mrgoli po pesku,
valja po vroči mljki, se podi po
toličnih, solni, smeje, vrišči,
šmetava s peskom in češnjevim ko-
sticami, razkazuje sloka ali debela be-
gusa, okroglo ali tršate rame, gladke
brusovate vratove, oble ali hipote-
ne grudi, ploske, s salom obdane ali
čiste trebuh, dalje frizure, kurje
mišičevje, flanel, dessous, — no,
slednjega je najmanj. V celi razsta-
je bila večer ena sama poštna
kombinacija (— izgovori kombinaci-
je pa po ljubljanski kombinaci-
kako? Toda to je mimogrede. Meni je
glavno, da je vsaj ta reč kaj vredna
tisto, kar je v njej).

Tega pa ne opisujem niti ne trdim
M. A. Cafizelj, marveč mi je tako
vedel in priredil moj drug pri večer-
njem ekskurziji v Laze, gospod ko-
rski sudac, ki sicer ni »kajkavskih
semica gudac«, vendar pa tudi ni ču-
brez fantazije. Nasprotno! Izkazalo
je, da je v njem pristen, podjeten
človek, ki nima nič svetopisemskega
na sebi, marveč navdušeno preše-
va vse, kar dosežejo njegove oči, —
kar se vode in mirne tiče, rabi tudi
ke in pri metanju češnjevih koščke
celo nadkrilil mene, M. A. Cafizlja,
ki je čisto zadel v črno. Da.

Med Lazarji posebne vrste smemo
kati godbo ŽiZ. Najbolj se mi je smi-
lil mož s bobnom. Čeprav v plavalnih
lačah — namreč mož, ne boben — je
vendar ves v svojo obraza
nazibal po napeti koži — namreč bob-
nari — in izvajal glasove a la »gan-
cia, ganza« (glej še neobjavljeno nado-
jevanje že ustavljenega »Narodove-
« romana »Batuala«). Bobnov tova-
ri, bombardon, je dobil nekaj vode
v svoj »eror« in je prišel docela ob
lipo, klarinetist in še nekaj drugih je
danasnje za 2—3 glasove samostalilo,
da jih je mož s palico končno vendarle
skrotil in poslušalci so iz vode in pes-
la in izpod odnosa izza gostega vr-
bovega grmovja frenetično najprej po-
kušali, potem pa prskali, da je odme-
lo od brda do brda.

Seveda je bilo še mnogo drugih La-
zarjev, ki so se vsi uveljavljali več ali
manj v smislu programa, s katerim so
odpravili na svoje romanje, odnos-
no v smislu temperamentov, s katerim
dodajo po sredi takšnih in »sljnih do-
govodov in jim gledaj« v oči. Povsem
prijeto in razmeram odgovarjajoče so
vedle p. n. gđ. Lazice, ki so včasih
poskušale tudi plavati, v prostem času
pa so se vdale lenobi in gledanju v
svoje kose stekla, v katerih se lica
drugo vidi še lepše, kakor je res.
Nekaterim pa zopet takšno položava-
ni ni spadalo v današnji program niti
izraz temperamenta, pa so — če in
tadar — bila dana ne prerodka prilika
— flirtale z ono temeljnostjo in stro-
govnim znanjem, navdušenjem do po-
stila in tako dalje, kakor je pač tre-
ba v naših razmerah klime in pri teh
vostih, dolgočasnih in plačnih dedih,
d so žalibog naši in njihovi sodobniki.

Nad nami se je bočilo plavo... si-
ker pa to ni domača naloga! Koga pa
briga, kaj se kje godi? V tretjem vrbo-
nem grmu na desno od mene, točnej-
še: v južnozgodnji smeri od postaje,
severo-severo-zapadno od srede veli-
kega tolmuna, tam so imeli kitaro in
peli okrog ne dekleto: »Vetrite
v nebom zalječe, — sunce šeta i pali,
— sjeti se. Anko, sjeti se, — kad smo
e djevicom zvali«.

Okrog pol šeste je bila retreta, zbi-
ranje, skupni jurij na restavracijo, ga-
ranje teje, ne čisto brez alkohola, ven-
dar je skoraj prevladovala sodovka.
Dobro je spremljala to socialno giba-
nje ljudskih množic s potpurijem na-
rodnih pesmi in vlak nas je končno vse
skupaj spravil nazaj domov, — ni nam
tudi posebne usluge.

Izgleda, da bodo Laze postale naš
»Gänsehäufel«. Toda za enkrat — pra-
vil je sudac — je tu pač že mnogo
»Gänse« in tudi »Häufel«, pa prav nič
kriči, da bi se na kraju, ki ima tudi
pomembne možnosti napravilo kaj po-
menega. Pa kdo naj napravi? Mi sami?
Kaj šel? Kaj pa nam treba kopanja,
vra, vode, plavanja?? Saj to je ven-
dar — nemoralno, kapitalistično, brez-
perspektivno! Naš Perić se raje podpiše na
M. A. C.

* Pokojni polkovnik Vukasović leži
na mrtvaškem odru v deželni bolnici
v civilni obleki. Mestni pogrebni za-
vod je lepo opremil dvorano, v kateri
je izpostavljen pokojnik. Krsta se za-
pne v ponedeljek ob 10. v navzočnosti
posebne komisije. Pogreb bo v torko
ob 11. v sredo.

* Jugoslavija kupuje Vranglovo
brodovje? Pod tem naslovom poroča
»Geografski« »Preporod«. Iz Francije
prihaja vest, da namerava naša država
kupiti Vranglovo brodovje. Vrangelj
je svojemu begu iz Rusije, kakor zna-
mo, odvedel tudi precej vojnihi in tr-
govskih ladij, ki se nahajajo danes v
francoskih pristaniščih. Sedaj jih na-
merava prodati na javni dražbi. Edini
kupec je naše država, ki bi
kupila trgovske ladje za trgovska
podjetja ali pa morda tudi na svoj ra-
čun, vojne ladje pa v svojo pomnožit-
je našega vojnega brodovja. V ta na-
men bi se baje porabilo francosko po-
moč v znesku 300 milijonov franco-

skih frankov. Koliko je na tem resni-
ce, se bo pač kmalu pokazalo; nam
vsaj se zdi vest malo verjetna.

* Nova krajevna organizacija JDS
je bila ustanovljena dne 8. t. m. za ob-
čino St. Vid pri Stični. Poročal je taj-
nik načelstva JDS dr. Rapč. Izvoljen
je bil sledeči odbor: predsednik Fran-
čič, posestnik v Stični; podpred-
sednik dr. Andrej J. en k o, okr. zdrav-
nik; blagajnik in tajnik F. P. u s c h l i,
vpok. orožnik in posestnik. Naprednja-
ki Stične in okolice, podpirajo novo
organizacijo jugoslovanske demokra-
cije!

* Naši rojaki v tujini. Na vseučili-
šču v Clevelandu v Zedinjenih državah
severne Amerike je bil nedavno pro-
mover na čast doktorja vsega zdrav-
ništva gosp. Alojzij Permč, sin tam-
kajšnje slovenske rodbine. Mladi dok-
tor se je v ameriški armadi udeležil
svetovne vojne. — Kakor poročajo
ameriški listi, je v Virginiji, Minn.,
tamkajšnji živnozdravnik dr. A. Mur-
ray ustrelil slovensko uradnico Marijo
Težak, ki je odklonila njegovo snu-
bitve.

* Osebna vest. Finančni delegat dr.
Karel Šavnik nastopi 15. t. m. 14
dnevni dopust.

* Diplomski izpit na trgovski visoki
šoli na Dunaju so položili gg. Franc
Korbar iz Hrastice pri Ljubljani, Franjo
Jeglič iz Ljubljane in I. Šilc iz Ortneka
pri Ribnici.

* Inženerski izpit na montanistični
fakulteti ljubljanske univerze sta s prav
dobrim uspehom položila gosp. Pavel
Vrblič, sin g. nadučitelja Vrbliča v So-
dražici in g. Jože Zeleznik iz Trbovelj.

* Izpremembe v državni službi. Ime-
novana sta: dr. Hinko Irgolč za inspek-
torja 1. razreda pri ministrstvu pravde
ter avskultant Ivan Mikulč za sodnika v
9. činovnem razredu za okrožje višjega
deležnega sodišča ljubljanskega. Okraj-
ni komisar Ivo Šubic pri okrajnem gla-
varstvu v Celju je izstopil iz državne
službe. Mesto Ernesta Erjavca, račun-
skega oficijala pri gradbeni direkciji v
Ljubljani, se je proglasilo za izpraznje-
no, ker je zapustil državno službo, da
uredi svojo vojaško obveznost. Anton
Stekar, revizor carinarnice v Dravogradu,
je podal ostavko na državno službo.

* Na poštarskem kongresu v Beogra-
du, o katerem smo pred par dnevi po-
ročali, ni govoril za organizacije iz Slo-
venije g. Otoničar, kakor smo pomoto-
ma poročali, ampak g. Tavzes.

* Spominjska plošča pesniku Simonu
Jenku. V Kranju se je osnoval odbor
za odkritje spominjske plošče pesniku
Simonu Jenku, ki naj se 2. septembra
slavnostno odkrije na hiši, kjer je pes-
nik umrl. Odbor namerava prirediti ta
dan slavnost v velikem obsegu in nana-
vo preurediti in okrasiti grobova obeh
pesnikov, ki počivata na kranjskem po-
kopališču. Na to slavo opozarjamo že
danes vsa društva, ki naj se po možno-
sti ozirajo na to prireditve in se je v
čim večjem številu udeleže.

* Pevski zbor Glasbene Matice. V
ponedeljek 16. t. m. ob 8. uri vaja za
moški zbor. — V torko ob 7.30 sestanek
vsega zbora v svrhu važnega domenka
glede turneje na Češko. Ker se bodo
na tem sestanku razpravljala odločilna
vprašanja, je točna in polnostevilna
udeležba nujno potrebna. — Odbor.

* Umrl je v Slivnici pri Celju gospod
Martin Mastnak, posestnik in mož-
znač stare slovenske korenine, oče
gospoda dr. Lavoslava, namestnika dr-
žavnega pravdnika v Ljubljani. Priza-
deti obitelji naše sožalje!

* Poročil se je v četrtek 12. t. m. g.
dr. Stanko Schiffer, podravatelj Beo-
gradske ujedinične banke z gospodično
Vero Knez-Milojkovičev. Iskreno če-
stitamo!

* Zanimiva poroka se je vršila dne
11. t. m. v ptujski mestni cerkvi. Musli-
man Asim Šahmanija, kantiner v novi
vojašnici, je bil ob sedmih zjutraj
kriščen, po krstu je pristopil k obhajilu,
koj nato pa je bil poročen z gospodi-
no Ljudmilo Senčarjevo z Mestnega
vrha.

* Celjska okoliška občina je sklenila
v svoji zadnji seji prispevati k popravil-
am celjskega kapucinskega mostu 53 ti-
soč Din. Ker bodo popravila stala okrog
300 tisoč Din. je sklep okoliške občine
naravnost ironja, katero omalovažu-
je tako važno vprašanje, kakor je
celjski most čez Savinjo. Mestna občina
bo morala vsakekor najti sredstva s ka-
terimi bo izpametovala okoliške občinske
očete. — Celjski meščan.

* Macedonski kaznjenci v Mariboru.
Včeraj so pripeljali mariborske kazni-
nice zopet 44 macedonskih kaznjencev.
Bili so vklepani v železo in jih je
spremljalo 14 orožnikov. V kratkem sle-
di nov transport težkih kaznjencev.

* Kopališki vlak v Laze je vroča že-
lja tisočev Ljubljančanov in Ljubljan-
čank, ki se v tej neznanosti vročini v Lju-
bljani sami nimajo prilike kopati. Prosti-
mo in pozivamo južno železnico, zdrav-
stveni ošek in ljubljanski magistrat, da
omogočijo zopet uvedbo kopališkega
vlaka, ki se je v zadnjih letih tako dobro
obnesel. Pa hitro, da ne mine že prej ko-
palska sezona, ki je itak že tako kasno
nastopila.

* Nove ulice v Ljubljani. Pišejo nam.
Čital sem v današnjem »Jutru« imena
novih in preimenovanih ulic. Pametno
in tudi dostojno velikega mesta je, da
imenuje ulice in trge z imeni za državo
zaslužnih mož, Toda pri preimenovanju

ulice je treba tudi paziti na to, da so uli-
ce tudi res vredne tega ali onega ime-
na. Na primere: Cesta na južno železnico
se sedaj imenuje Masarykova cesta. Če
občinski svet ljubljanski ni imel nobe-
ne boljše ulice za Masarykovo ime, kot
Cesto na južno železnico, kjer ne stoji
nič drugega, nego samo nekoliko raz-
bitih in podrtih barak, katere nas spo-
minjajo na leta 1914—1918, bi naj mor-
da še malo počakal, da bi našel kaj do-
stojnejšega. Sem mnenja, da ima Masa-
ryk za Jugoslovansko državo ravno to-
liko zaslug kakor za Češkoslovaško re-
publiko in zato zasluži, da bi njegovo
ime nosila kaka druga boljša ulica.

* Klerikalno podpiranje naših trgov-
cev. Prejeli smo: Dva ljubljanska trgo-
vca, ki sta že vsak po 25—28 let pri trgo-
vini, sta si s svojo marljivo in solid-
nostjo pridobila kredit, da sta kupila
hišo za svojo eksistenco in sicer v Stri-
tarjevi ulici št. 5. V tej hiši se je naha-
jala državna oblačilnica. Leta 1920. pa
je prišla oblačilnica v last milijonske-
mu podjetju, seveda ne trgovsko izob-
raženim ljudem, pač pa klerikalnim ka-
pitalistom, ki so osnovali delniško dru-
žbo. To podjetje ima sedaj že 3 lokale
in končno otvori tega meseca v svoji
lastni hiši na Miklošičevi cesti krassen
lokal v pritličju in v velikim skladi-
ščem v prvem nadstropju, torej skupaj
štiri lokale. Lastnika hiše v Stritarjevi
ulici, ki bi si rada ustanovila svojo eksis-
tenco, se trudita na vse načine, da bi
si pridobila pravice do svojih lokalov
v lastni hiši. Kje je tu pravica? Pod-
jetje ima štiri trgovske prostore, lastni-
ka pa nobenega. Ali ni to korupcija?
Veleskapitalisti vse, začetnik pa nič, to-
ga pa se pobijal Bill so slučaj, da so
trgovci iz trgovske kulturnosti prepu-
stili lokale gospodarju, seveda tudi tr-
govcu, kar se pa pri tej veleskapitali-
stični družbi, pri kateri niso trgovci, ne
da doseči, akoravno imajo že štiri lo-
kale. In ta družba je še iz tabora, ki
ima geslo: »Ljubi svojega bližnjega ka-
kor samega sebe!«

* Lepo je prosliti za odpuškanje. V
zadnji številki Orjune šitamo sledečo
izjavo: »Podpisani Martin Gorogranc,
kaplan v Trbovljah, sem se dne 11. ma-
ja t. l. v 7. razredu ljudske šole na Vo-
dah pri Trbovljah med poukom izrazil
o organizaciji »Orjuna«, da so Orjunski
fakini in smrkovci, da so bili nemšku-
tarji, zdaj pa so proti državi. Vse te
neosnovane, v sled napačnih informacij
po časopisju povzročene napade obža-
lujem ter se zahvaljujem trbovlskim
Orjunom, ki so me radi teh žalitev
tožili, da so od tožbe odstopili. Izjav-
ljam nadalje, da nisem imel ob isti pri-
liki namena žaliti gospodične Kristine
Pust, učiteljice v Trbovljah.«

* Prenovljenje cerkve sv. Krištofa.
Cerkve sv. Krištofa na starem pokopa-
lišču v Ljubljani je najstarejši božji
hram v našem mestu. Zob časa cerkvi-
ci ni prizanašal in je zlasti stolp že v
jako slabem stanju. Osnoval se je po-
seben odbor, ki si je nadel nalogo, da
izvrši potrebna popravila. Z delom se
je pričelo in bo vsa renovacija do-
vršena do letošnje jeseni. Cerkve dobi
tudi dva nova zvona. Prva masa v re-
novirani cerkvi se bo vršila 7. oktobra
letos.

* O splitskem incidentu g. Kovača
povodoma uprizoritve Seviljskega brivca,
ki smo ga pred par dnevi zabeležili,
nam poroča ljubljanski udeleženeč kon-
gresa gledaliških igralcev v Splitu: Do
obžalovanja vrednega incidenta ni pri-
šlo toliko po krivdi g. Kovača, kakor po
krivdi aranžerjev predstave. Na plaka-
tih in v časopisih je bilo namreč objavl-
jeno, da bo pel grofa Almaviva g. Rija-
vec, ki je Splitanom znan že od svojih
prejšnjih nastopov v Splitu. Ker je g.
Rijavec izjavil, da vsled nastopov v sle-
dečih dneh ne more nastopiti tudi v
Brivcu, je v zadnjem hipu vsokoli g.
Kovač. Aranžerji so naredili veliko na-
pako, da o spremembi niso obvestili pu-
blike, ki je zato, čim je ob prvem na-
stopu Almavire opazila, da vloge ne po-
je Rijavec, začela sikati in klicati »kje
je Rijavec«. V sled nastalega nemira se
je morala predstava prekiniti. Morda bi
se lahko nadaljevala brez nadaljnjega
motenja, da ni vili olja v ogenj pre-
sednik g. Marković, ki je pred zaveso
lakonično izjavil občinstvu, naj odide,
komur sprememba zasedbe ni všeč. Na-
stal je nov nemir in predstava se je
morala definitivno prekiniti.

* »Avtomobilna prometna d. d. v
Ljubljani« nam naznanja, da ukine od
torka 17. t. m. promet od Krškega do
Križaja in obratno, tako da se bo vršil
obrat le od Novega mesta do Križaja
in obratno po sledečem voznom redu:
Odhod od Križaja ob 7.30, dohod v No-
vo mesto po 9. uri; odhod iz Novega
mesta ob 15.40, prihod h Križaju ob
17.30.

* Še nekaj o požaru v Pristavi. Ka-
kor smo že poročali, je v četrtek pono-
či nastal na lesnem skladišču barona
Borna, približno 20 minut od Tržača,
požar, ki bi poleg ogromne zaloge lesu
kmalu uničil teli poleg stoječe veliko
opekarno. Dodatno nam poročajo, da
je takoj alarmirano tržiško gasilno dru-
štvo z neverjetno naglico bilo z novo
motorno brigadno na mestu in le-te-
vzorni disciplini neumorno delujočega
moštva gre zahvala, da se ni požar raz-
širil. Bila je v nevarnosti Pristava, Ret-
nje in Križe, kajti žareči ogorki so pla-
vali par sto metrov visoko v zraku.
Škoda je klub hitri pomoči gasilnih
društev Tržič in Duplje velika, pogore-
lo je tekmo pol ure za 20 vagonov
desk. Da ni bila rešena opekarna, bi

škoda daleko presejala vsoto 15 milij-
nov kron. Motorna brigada na bencin
trdke Magirus iz Bavarske, je delovala
neprestano osem ur. Stopila je v akcijo
prvikrat ob požaru pri dr. Bornu, ču-
ga soproga je kumovala ob blagoslov-
ljenju brigadne.

* Še eno padel. V Košakih, kjer je
bil na počitnicah, je padel s črešnje do-
setletni Fran Vodenik iz Maribora. Vo-
mila se je veja pod njim. Pri padcu si
je zlomil levo roko. Z rešilnim vozom
je bil prepeljan v mariborsko bolnico.

* Železniška nesreča pri Rakeku. Vče-
raj popoldne se je na postaji Rakek pri-
petila železniška nesreča, ki pa k sreči
ni zahtevala nobenih žrtv. Brzovlak št.
14, ki odhaja iz Rakeka ob 15.23, je pri
prestavljalni št. 1. trčil ob 3 stoječe
voze. Dve osebi sta bili lahko poško-
dovani, nekaj šip brzovlaka je bilo raz-
bitih. Vsi trije tovorni vozovi pa so
bili razbiti. Vendar promet ni bil ovi-
ran in vlak je ob malenkostni zamudi
dospel v Ljubljano.

* Strelna je ubila v Banatu kmeta Lazi-
na, ko je kosil travo. Ostali delavci oko-
li njega so nezavestni obležali na trav-
niku.

* Zastojkarji pri cirkulskih predsta-
vah v Ljubljani. Ob priliki cirkulskih
predstav v Lattermanovih drevedu
se dogaja, da pleza občinstvo po drevu
in gleda predstave. Ker se pri tem do-
gajajo poškodbe, lomijo veje itd., ob-
javlja mestni magistrat, da bo proti
krivcem kazensko postopal.

* Pustoloviščna podjetne natakarike.
Te dni se je ljubezniželjen gospodin za-
baval v nekem ljubljanskem hotelu z
natakario Milko Trajbič. Zabava je bila
zelo draga. Je konstatiral ljubezniželni ka-
valir, ko je ostal zopet sam, kajti pri-
jazna Milka si je vzela kot »nagrada«
seboj 94.000 K iz njegovega žepa. To mu
je bil vendar predrag »špasa« in zato je
zadelo takoj prijavi policiji. Podjetna
gospodična pa se je medtem s polno de-
narnico napotila v Zagreb, kjer si je ogle-
dala lepote mesta in — kupovala razna
presečenca za svoja prijatelja. Seve-
da onega »pravca«. Ko jo je policija
povabila na razgovor, je imela pri sebi
že 45.000 K gotovine. Seveda so jo po-
slali potem nazaj v Ljubljano, kjer je
bodo prisodili primeren počitek na dr-
žavne stroške

* Češki trgovec in industrialci so
svojem izdelkom izdatno znižali cene, to
pa samo zaradi tega, da se omogoči kup-
cu iz držav z nizko valuto, kolikor mo-
goče ugoden nakup. Na IV. mednar. ve-
lesejmu v Liberecu (Reichenberg) 11. do
19. avgusta se bo ta redukcija cen že
uveljavljala ter se vsem jugosl. kupcem
priporoča poset te prireditve. Glej in-
sarat. (1125).

* Javna stenografična tekma na Chri-
stofovem učnem zavodu za stenografijo
in strojepisje v Ljubljani se je vršila
predvčeršnjim ob obilni udeležbi ob-
činstva. Tekmo je vodila učiteljica ste-
nografije, gospa Ivanka Robidova; ude-
ležilo se je 45 gojenk in gojencev.
Prva pri tekmi je bila gđ. Stanka Ku-
man, druga gđ. Ana Belihar, obe iz
Ljubljane, tretja gđ. Marija Vrtačnik
iz St. Lamberta pri Zagorju. Diktiralo
se je 4 minute po 100 besed v minuti.
Ugoden uspeh javnega tekmovanja ka-
že na smotrenost pouka in je razvese-
ljiv na polju stenografičnega napredka.

* Notarjev nos, humoreska, ki je iz-
hajala v »Jutru«, je izšla v ponatisu.
Brošurica velja s poštnino 10 dinarjev.
Knjigarne dobe običajni popust. Naro-
čila naj se pošiljajo na naslov: Janko
Tavzes, Ljubljana, Sv. Petra cesta 11.

* »Ito« pasta je moderno in najboljšo
sredstvo za čiščenje zob. Dobiva se po-
vsod. Glavna zaloga: drogerija »Adri-
ja«, Ljubljana, Šelenburgova ulica. 112

* Pokusite in prepričajte se boste, da
so »Pekate« najboljši in ker se zelo
nakuhajo tudi najcenejše testenine. 126

* Električna masaža lica in manikira
za gospode in dame ter vsa lasna dela
se strokovno izvršujejo; poseben odde-
lek za striženje otrok, separiran vhod
za dame skorzi vežo; zaloga parfumeri-
je, moderna higijenična brivnica. Ale-
ksander Gjud, Kongresni trg 6. 120

* Mathis auto, najuspešnejši inozem-
ski mali avtomobil, kateri ima svetovni
rekord za najmanjšo uporabo bencina,
t. j. 2.38 l na 100 km, je dobil zopet
nov uspeh in sicer v dirki Grand Prix
France Tourisme, v kateri je sijajno
zmagal Lams z povprečno hitrostjo 89
kilometrov na uro ter je tako s svojo
najmanjšo tipo prekosil vse druge več-
je kategorije. Pri isti priliki je pripadlo
tudi drugo darilo trdkri Mathis. Ta
znamka je dobila prvo in drugo darilo
pri dirki Grand Circuit des Vosges. —
Španski dvor je nabavil tri male Mathis
avtomobile za osebno rabo španskega
kralja, kateri v največji zadovoljstvo
uporablja ta mali voz radi njegove hi-
strosti in zanesljivosti. Trvdka je preje-
la od kralja lastnoročno podpisano la-
skavo priznanje. Normalni vozovi te ti-

pe in steer 4/12 so na ogled in preiz-
kušnjo pri zastopstvu, Ljubljana, Sod-
na ulica 11. 3833

* Vpeljava plinov razsvetljave v
Ljubljani. Prejeli smo: Raznateljstvo
mestne plinarne opozarja vse one stranke
na Mestnem in Starem trgu, ki namer-
avajo kedaj uvesti plin, da narode pri-
ključek na cestno plinsko omrežje že so-
daj, ko je cesta v razkopanem stanju. Ko
bo tlakovanje omenjenih ulic izvršeno,
bodo stroški za vpeljavo plina mnogo
večji, ker bo morala vsaka stranka sama
nositi stroške za popravilo tlaka.

Dopisi

ST. VID PRI STIČNI V »Jutru« ste
poročali, kako so praznovali po raznih
krajih Vidov dan. Pri nas pa tega po-
membnega praznika skoro ne poznamo.
Na naši pošti ni visela zastava. Pod Av-
strijo pa je ravno na pošti visela vedno
kot prva črno-zlata zastava. Tudi pri
službi božji se ob priliki narodnih prazni-
kov včasih poje državna himna »Bože
pravde«, včasih pa tudi ne. G. Jevnikar,
klerikalni kandidat, ima pred to pesmijo
strah. Njemu in vsem njegovim somišlje-
nikom kliče: Kdor ne mara naše za-
stave in naše himne, temu res ni treba
da mu država reže kruh. Ta naj si poišče
klerikalna nebosa.

KOČEVJE. Ni še dolgo tega, kar je
preminul Alojzij Loy, duševni vodja Ko-
čevcev, ki so umevali dobro njihovo po-
lo-žev v novi državi ter vzeli pošteno ga-
slo za njih stalniše »staata« und volks-
treu«. Ravno pokojnik je zbral okoli se-
be uvidene domačince, ki so s njihovim
ugledom, ki so si ga pridobili med obe-
ma narodnostima, znali ublažiti neštovi-
ne slučaje narodne neuprnosti. Delo teh
mož ne bi bilo brez sadu. Šim bi o tem
doznala naša širša javnost. Našli pa
so se zopet domačinski neuprnosti, ki jim
je delo teh mož neljubjo. Začeli so za se-
daj najprej pri njih samih po gozlu
»splošne negacije«, kar je prinesla nova
država. Te dni je prišla k dvema ugled-
nim meščanom deputacija »vlenemško
tvoredb«, o katerih nekaternikih se do-
znava, da niso baš tisti kočevski avtoht-
om, ki bi imel pravico govoriti v ime
nuna domačega prebivalstva. z pozivom,
naj takoj odločita mesti članov Mestne
premoženjske uprave, nameravajoč s tem
izpolniti števila članov z njihovimi pri-
staji, da bi prav pridno ovirali redno de-
lo te važne korporacije mesta. Ugovar-
jali so prav živahno, da se popravlja
poslopje realne gimnazije, ki — last
Mestne premoženjske uprave. Stvar ni le
malo prozorna, temveč docela jasna: po
njihovih zahtevah naj poslopje, ki potre-
buje nujne adaptacije razpada, notri pa naj
se goji mesto kulture, odgoja netopirjev.
Možje Kočevci, odprite oči! delajte v
svojo lastno dobrobit, ne bodite koveni
in uvideli bodete potom plemenitega
umevanja sedanjih razmer, da se da le
potom resnega in spozumnega dela
med obema narodnostima kaj doseči.

ZAHTEVAJTE »JUTRO«
V VSEH JAVNIH LOKALIH.

Domače borze

TEDENSKI PREGLED ZAGREBSKE BORZE.

Na tržišču z elektr. je vladala prošli te-
den velika čvrstota. Porast je bil največ-
ji pri industrijskih papirjih, dočim se
bančne vrednosti zaostajale.

Na deviznem in valutnem tržišču je bi-
lo prošli teden mirno. Čeprav se je te-
čaj dinarja v Curihi stalno menjaval, se
se vršile v Zagrebu tečajne fluktuacije
zelo ozkih mejah kakor že dolgo ne.
Tendencja je kazala pri trajni zadostni po-
nudi in najnujnejšem povpraševanju
navzdol in so tudi tečajni lahko nazado-
vali. Šele v petek je nastopilo v težkih
devizah lahko uvrščenje, ki pa ni do-
seglo početnih tečajev tega tedna. Pro-
met je bil največji v devizah Dunaj, Pra-
ga, Trst in London.

Porast dinarja na zagrebški borzi te-
kom prošlega tedna znaša povprečno 1
odst., pri devizi Pragi sami celo 3.5 odst.

V večeršnjem prostem prometu so no-
tirali Berlin blago 0.042, Dunaj zaključek
0.1335 — 0.135, blago 0.1335, Praga de-
nar 286, London denar 437, Newyork de-
nar 93.75 — 93, Pariz denar 555, blago
557.5, Trst zaključek 403 — 404. Promet
ni bil velik, tendencja čvrsta za Prago.
London in Newyork.

Flisk Delnišk. tiskarne, d. d. v Ljubljani.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«.
Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Prodaja se vsa oprema za specerijsko trgovino.

Ponudbe pod »Specerijska trgovina« na
upravnistvo »Jutra«. 3776

Vremensko poročilo

Ljubljana, 14. julija 1923

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	770.9	17.8	brezvetra	jasno	—
Ljubljana .	14.	766.1	30.0	sev. zapad	del. obl.	—
Ljubljana .	21.	766.1	24.0	"	"	—
Zagreb . .	7.	768.8	22.0	brezvetra	jasno	—
Beograd . .	7.	768.4	23.0	"	"	—
Budaaj . .	7.	769.2	20.0	vzhod	"	—
Praga . . .	7.	768.0	21.0	"	"	—
inmost . .	7.	769.5	18.0	brezvetra	del. obl.	—

Hotel Štrukelj : Ljubljana

vogal Kolodvorske in Dalmatinove ulice
priporoča 40 novo opremljenih sob
za tujce po zmernih cenah
Prvovrstna restavracija
Krasen senčnat vrt
JERNEJ ČERNE,
lastnik. 3820

**Litografični
papir**
THE REX Co, Ljubljana

Tri sobe

3795 v novo zgrajeni hiši, vsaka s posebnim vho-
dom, se oddajo posameznim v najem za več-
letno dobo, le proti predplačilu za daljše dobo.
Reenim reflektantom daje iz prijaznosti
ustna pojasnila pisarna Prešernova ulica
št. 54/1., pisarna vprašanja pa je poslati
poštni predal št. 149.

Več železnih oken

se proda v velikosti 250x150.
Ključavničarstvo JOS. WEIBL
Slomškova ulica 4. 3797

Plačam

10.000 Din nagrade posredovalcu
in do 100.000 Din posojila ali
predjuma lastniku prostega
stanovanja v Ljubljani,

najmanj štiri sobe s komfortom, naj-
kasneje za maj-termin 1924. Ponudbe
s popisom (mero sob) in drugimi toč-
nimi podatki pod „MIR“ na upravo
„Jutra“. 1250

Korespondent,

vešč slovenske, hrvatske, nemške in
eventuelno italijanske korespondence,
strojepisja ter lesne manipulacije, se
išče za novo parno žago. Reflektira
se samo na samske prvovrstne moči.
Ponudbe z navedbo dosežanega služ-
bovanja, plačilnih pogojev je poslati
na Franca Oseta, parna žaga,
Sv. Peter v Sav. dol. 3810

Kupi se:

Orne očišnje (dobro so
tudi divje drobnice) in
borovnice, večje množine,
maline (več vagonov).
Ponudbe z navedbo najnižjih cen, postav-
ljeno franco oddajna postaja v lastni posodi
ali brez nje na Brečko Potnik, trdnica
sadnih sokov, esene in ekstraktov, Ljubljana,
1920 Metelkova ulica.

Standard Oil Co of Jugoslavia v Zagrebu

priporoča p. n. naročnikom svojo stalno zalogo:
bencina, petroleja, parafina, vseh vrst
mineralnih strojnih olj za avtomobile.

Tozadevne informacije in naročila sprejema 1220

Glavno zastopstvo:

G. MENARDI, LJUBLJANA,
Trubarjeva ulica 2. Telefon št. 62.

Parnik "LEVIATHAN"

Najmodernejši, največji in najlucrativnejši oceanski parnik. Najvišje
zmožnosti iznajdljivosti, znanosti in moči kapitala so vtelesene v izdelavi
tega divnega parnika. Neprimerljiva udobnost v vseh razredih.

Prva vožnja v **NEW YORK** dne 7. avgusta,
28. avgusta in 18. septembra itd., vsake tri tedne v torek od Southampton-
Cherbourg. — Podrobna pojasnila potom spodaj navedenih naslovov.

BREMEN-NEW YORK

Direktna zveza s krasnimi ameriškimimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po
udobnosti, čistosti in izborni oskrbi. Hitro in varno ladje. 3839
„Georg Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodarški list št. 216.
Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Beograd, Palata Beogradske
Zadruga, i podružnica v Ljubljani: Zadruga Zveza, Ljubljana.

Manufakturna trgovina

MARIJA ROGELJ, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šte. 38,

vljudno naznanja, da

se je preselila v Lingarjevo ulico šte. 4

nasproti trgovine Janko Češnik ter se priporoča k mnogobrojnemu
obisku. Cene nizke!

Blago dobro!

3831

Obvestilo.

Grand hotel „Union“ v Ljubljani vljudno naznanja,
da je otvoril v Novem mestu svojo podružnico pod imenom

Hotel in restavracija „Union“

(prej hotel „pri pošti“ Jakob Paučič)

pod vodstvom gosp. Jakoba Korenta, bivšega zelo priljubljenega
gostilničarja „Narodnega doma“ v Velikovcu (za časa plebiscita)
in Čitalnice v Metliki.

Na razpolago so snažne in lepo opremljene hotelske sobe po
zmerni ceni, izborna vina in najokusnejše pripravljena jedila po
najnižjih cenah.

Vsi prostori so na novo zelo okusno adaptirani. Hotel se nahaja
najbližje kolodvora poleg kavarne „Central“.

Za mnogobrojni obisk se priporoča vodstvo.

Radi dopusta uslužbencev bo

kavarna in slaščičarna JAKOB ZALAZNIK

zatisano od 16. l. m. do preklica
odprta samo do 8. ure zvečer.

Stroje za sirovo maslo

znamke „Laktor“
v velikosti
od 2 do 50 litrov dobavlja
po najnižjih cenah

ČUČEK & KOUBIK

tovarna gospodarskih
strojev

Strnišče.

Izdelovanje sodov za vino in pivo

na veliko in malo

ČUČEK & KOUBIK, Strnišče.

!! Medjimurski konji !!

Poltežki in čisto težki konji in kobile za vprego in odgoj za
gospodarstva in tovarne stoje stalno za prodajo pod naj-
kulantnejšimi pogoji pri

E. VAJDA veletrgovina s konji **ČAKOVEC**

Medjimurje (Jugoslavija).

Brzjavlj: Vajda Čakovec

Telefon Interurb. 59, 4

IV. mednarodni velesejem v Libercu (Reichenberg)

se vrši

od 11. do 19. avgusta 1923.

20 blagovnih skupin, specialna skupina za
manufakturno in avtomobile

Znižana vožnja po železnicah za vse vlake, in sicer
češkoslovaških 33%, jugoslovanskih 50%.

Pojasnila in legitimacije daje

ALOMA COMPANY, d. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3.

3842

Sienkiewiczzevi romani

v novi izdaji so začeli izhajati pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Prvi roman, ki že izhaja v snopičih po 4 pole in prinaša

tudi ilustracije, je znameniti zgodovinski roman

„Z ognjem in mečem“,

katerega dve slovenski izdaji sta bili

že davno razprodani. Vsak snopič velja s

poštino vred 9 Din. Do sedaj je izšlo osem snopičev.

Naročniki naj pošiljajo naročnino in naj se priglajajo pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.